

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU

LGD MIĘDZY ODRĄ A BOBREM

Zabór, listopad 2008

Zmiana, grudzień 2009

Zmiana, czerwiec 2010

Zmiana, marzec 2011

Zmiana, wrzesień 2012

Zmiana, marzec 2014

Spis Treści

Uchwała o przyjęciu LSR.....	5
Uchwała o zmianie LSR I.....	6
Uchwała o zmianie LSR II	7
Uchwała o zmianie LSR III.....	9
Uchwała o zmianie LSR IV	10
1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR):	11
1.1. Nazwa i status prawny LGD	11
1.2. Opis procesu budowania partnerstwa	11
1.3. Charakterystyka członków i sposób rozszerzania/zmiany składu LGD	12
1.4. Struktura ciała decyzyjnego	15
1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD.....	17
1.6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład ciała decyzyjnego....	24
1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji	24
2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności	25
2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD.....	25
2.2. Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe	27
2.3. Ocena społeczno-gospodarcza obszaru działania LGD w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej	35
2.4. Specyfika obszaru działania LGD	41
3. Analiza SWOT dla obszaru LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy	42
3.1. Informacje ogólne	42
3.2. Analiza SWOT.....	42
3.3. Analiza SWOT przeprowadzona dla poszczególnych dziedzin (celów) strategicznych:	43
3.4. Analiza SWOT przeprowadzona dla poszczególnych sektorów	46
3.5. Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy	47
4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje.....	48
4.1. Cele i przedsięwzięcia realizowane w ramach działania 4.1 Wdrażanie LSR	48
4.2. Wskaźniki	53
4.3. Procedura zmiany celów i wyboru operacji.....	59
4.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania 4.2 Wdrażanie projektów współpracy	59
4.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania 4.3 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja	59
5. Określenie misji LGD	61
6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR	62
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.....	63
8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.....	65
9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR”, kryteriów, na	

podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów	67
9.1. Kryteria	67
9.2. Uczestnicy procesu wyboru operacji	72
9.3. Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji do sfinansowania	76
9.4. Wzory kart wyboru operacji stanowią załączniki Nr 1, 2A, 2B, 2C, 2D do Regulaminu Rady stanowiąc załącznik Nr 4 do LSR.....	77
9.5. Podział zadań przy wyborze operacji	78
10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji.....	79
10.1. Informacje ogólne	79
10.2. Zestawienie wyników i analiza ankiety	79
10.3 Budżet LGD	82
10.4. Procedura zmiany budżetu.....	88
11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR.....	89
12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR	92
13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej.....	94
14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR	96
15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LGD	99
16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich	101
17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach.....	103

Uchwała o przyjęciu LSR

Stowarzyszenie - Lokalna Grupa Działania "MIĘDZY ODRĄ A BOBREM"

tel. 068-3218303, fax. 068-3210801
e-mail ugzabor@bazagmin.pl

Uchwała Nr 8/08 Walnego zebrania Członków Stowarzyszenia - Lokalna Grupa Działania Między odłą a Bobrem z dnia 26 listopada 2008r.

w sprawie uchwalenia Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem

Na podstawie §16 ust. 4 pkt.1) Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między odłą a Bobrem stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 2/07 Członków Założycieli Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 16 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Statutu Stowarzyszenia

uchwała się co następuje:

- §1. Walne Zebranie Członków uchwała Lokalną Strategię Rozwoju Lokalnej Grupy Działania Między Odrą a Bobrem w brzmieniu załączonym do uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Stowarzyszenia.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zebrania

PREZES
Andrzej Bukowiecki

Uchwała o zmianie LSR I

**Uchwała Nr 12/09
Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia
Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem
z dnia 9 grudnia 2009r.**

w sprawie zmiany uchwały Nr 8/08 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie uchwalenia Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem

Na podstawie §16 ust.4 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 2/07 Członków Założycieli Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 16 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Statutu Stowarzyszenia oraz §11 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 79, poz.855 z późn. zm)

uchwała się co następuje:

- §1.** Uchyla się treść pkt 9 Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR”, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów” oraz treść Załącznika Nr 4 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: Regulamin Rady LGD Między Odrą a Bobrem”.
- §2.** Treść pkt 9 Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do uchwały.
- §3.** Treść Załącznika Nr 4 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: Regulamin Rady LGD Między Odrą a Bobrem” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 2 do uchwały.
- §4.** Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Stowarzyszenia.
- §5.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zebrania

Stodulik

Uchwała o zmianie LSR II

Uchwała Nr 14/10

Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia

Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem

z dnia 2 czerwca 2010r.

w sprawie zmiany uchwały Nr 8/08 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie uchwalenia Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem

Na podstawie §16 ust. 4 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 2/07 Członków Założycieli Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 16 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Statutu Stowarzyszenia

uchwała się, co następuje:

§1. W treści pkt 9.1.3.2 Kryteria w zakresie działania Odnowa i rozwój wsi oraz w pkt 9.1.3.2 Kryteria w zakresie działania małe projekty Lokalnej Strategii Rozwoju:

- 1) kryterium zasięg oddziaływania otrzymuje brzmienie: „Zasięg oddziaływania operacji – należy rozumieć jako oddziaływanie odnoszące się do miejsca realizacji operacji i również do oddziaływania w szerszym zakresie na otoczenie. Ocena 0 – 3 pkt”,
- 2) kryterium miejsce realizacji otrzymuje brzmienie: „Miejsce realizacji operacji. W tym kryterium ocenia się wielkość miejscowości, w której jest realizowana operacja. Ocena zależy od liczby mieszkańców miejscowości. Ocena wynosi:
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej powyżej 2000 mieszkańców – 0 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 1001 do 2000 mieszkańców – 2 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 501 do 1000 mieszkańców – 4 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej do 500 mieszkańców – 8 pkt”.

§2. W treści Załącznika Nr 4 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Regulamin Rady LGD Między Odrą a Bobrem”:

- 1) Załącznik Nr 2 C Kryteria wyboru Odnowa i rozwój wsi otrzymuje brzmienie, jak w załączniku Nr 1 do uchwały,
- 2) Załącznik Nr 2 D Kryteria wyboru małe projekty otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 2 do uchwały.

§3. W treści pkt 10.3 Lokalnej Strategii Rozwoju pt: Budżet LGD:

- 1) Tabela 18 Budżet LGD otrzymuje brzmienie, jak w załączniku Nr 3 do uchwały.
- 2) Tabela 19 Harmonogram realizacji Budżetu LGD otrzymuje brzmienie, jak w załączniku Nr 4 do uchwały.

§4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Stowarzyszenia.

§5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zebrania

Siodul 4

Uchwała o zmianie LSR III

Uchwała Nr ~~23~~ 23/11

Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia

Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem

z dnia ~~15~~ 15. marca 2011r.

w sprawie zmiany uchwały Nr 8/08 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie uchwalenia Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem

Na podstawie §16 ust. 4 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 2/07 Członków Założycieli Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 16 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Statutu Stowarzyszenia

uchwała się, co następuje:

§1. Treść pkt 4 Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do uchwały.

§2. Treść pkt 9 Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania Wdrażanie LSR, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 2 do uchwały.

§3. Treść pkt 10 Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 3 do uchwały.

§4. Treść Załącznika Nr 2 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Rada LGD Między Odrą a Bobrem” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 4 do uchwały.

§5. Treść Załącznika Nr 3 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Członkowie LGD Między Odrą a Bobrem” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 5 do uchwały.

§6. Treść Załącznika Nr 4 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „Regulamin Rady LGD Między Odrą a Bobrem” otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 6 do uchwały

§7. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Stowarzyszenia.

§8. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zebrania

Prezes

Siodnik

Uchwała o zmianie LSR IV

Uchwała Nr **31**/12

Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia

Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem

z dnia 28 września 2012r.

w sprawie zmiany uchwały Nr 8/08 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie uchwalenia Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem

Na podstawie §16 ust. 4 pkt 1 Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 2/07 Członków Założycieli Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem z dnia 16 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Statutu Stowarzyszenia

uchwała się, co następuje:

§1. Zmienia się treść Lokalnej Strategii Rozwoju w zakresie **ppkt 9.2.2 Biuro LGD**, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do uchwały.

§2. Zmienia się treść Załącznika Nr 4 do Lokalnej Strategii Rozwoju pt: „**Regulamin Rady LGD Między Odrą a Bobrem**” który otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 2 do uchwały.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Stowarzyszenia.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Zebrania

Siódmi 4

Prezes

PREZES
Andrzej Bukowiecki

1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR):

1.1. Nazwa i status prawny LGD

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem jest formalnym związkiem posiadającym status stowarzyszenia powołanym w oparciu o przepisy ustawy z 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.), ustawy z 7 marca 2007 o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz.427), rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1) oraz przyjętego Statutu. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 13 lutego 2008r. pod Nr KRS 0000299256.

1.2. Opis procesu budowania partnerstwa

Inicjatorami utworzenia Lokalnej Grupy Działania byli samorządowcy – Powiatu Zielonogórskiego. Na jednym ze spotkań u Starosty Zielonogórskiego latem 2007r. postanowiono, że LGD obejmie 8 gmin powiatu. Powiat obejmuje łącznie 10 gmin, natomiast dwie gminy należą już do Regionu Kozła i nie wyraziły zainteresowania przynależnością do tworzonej LGD. Starosta wyznaczył pracownika odpowiedzialnego za inicjatywę utworzenia i zarejestrowania stowarzyszenia. W siedzibie Starostwa Zielonogórskiego zorganizowano 3 spotkania, których uczestnikami byli samorządowcy z gmin oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Na jednym ze spotkań słowem doradczym służył Prezes organizacji Wzgórza Dalkowskie korzystającej z działania Leader +. Spotkania te jednak nie przynosiły owoców ponieważ dużo dyskutowano nad formą grupy, jej przyszłymi celami zapisami statutu, natomiast nie dążono do sformalizowania grupy. Jedynym dokumentem ze spotkań są listy obecności, brak natomiast protokołów z posiedzeń. Widząc niewielkie szanse na doprowadzenie LGD do rejestracji, jesienią 2007r. inicjatywę powołania stowarzyszenia przejął Wójt Gminy Zabór. Inicjatywa stworzenia partnerstwa nabrała większej dynamiki. W Urzędzie Gminy Zabór wyznaczono osoby z doświadczeniem do opracowania wymaganych prawem dokumentów i do dokonania rejestracji. Zostały

przygotowane projekty dokumentów założycielskich oraz harmonogram działań. Dokumenty przesłano 8 wcześniej zainteresowanym gminom oraz 4 gminom z powiatów ościennych mogącym tworzyć jednolity obszar. W piśmie skierowanym do władz gmin zobligowano wójtów i burmistrzów do zainteresowania działaniem osi 4 Leader organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i osoby fizyczne. W międzyczasie Rady Gmin przyjęły odpowiednie uchwały intencyjne o przystąpieniu do LGD. Pierwsze zebranie założycielskie zostało zwołane w dniu 16 listopada 2007r. w Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy Zabór. Na zebraniu członkowie założyciele powołali stowarzyszenie przyjmując odpowiednią uchwałę oraz dokonali wyboru władz stowarzyszenia. Wybrane władze stowarzyszenia składające się z Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej dokonały ukonstytuowania wybierając osoby funkcyjne. Grupa tworząca LGD nie jest zamknięta, a wręcz będzie dążyć do pozyskiwania nowych członków z terenu objętym LGD Między Odrą a Bobrem.

1.3. Charakterystyka członków i sposób rozszerzania/zmiany składu LGD

1.3.1. Członkowie wchodzący w skład LGD - reprezentatywność

W skład członków LGD Między Odrą a Bobrem wchodzi 32 podmioty wywodzące się z sektora samorządowego, gospodarczego oraz społecznego. Sektor społeczny stanowią organizacje pozarządowe i osoby fizyczne.

Tabela 1 Członkowie LGD

L. P.	Członkowie LGD			Sektor
	Nazwa	Siedziba	Osoba reprezentująca	
1	Gmina Bobrowice	Bobrowice 131 66-627 Bobrowice	Ewa Korzeniowska	Publiczny
2	Gmina Bojadła	Ul. Sulechowska 35 66-130 Bojadła	Grzegorz Doszel	
3	Miasto i Gmina Czerwieńsk	Ul. Rynek 25 66-016 Czerwieńsk	Piotr Iwanus	
4	Gmina Dąbie	Ul. Szeroka 4 66-615 Dąbie	Krystyna Bryszewska	
5	Gmina Kolsko	Ul. Piastowska 12 67-415 Kolsko	Henryk Matysik	
6	Miasto i Gmina Nowogród Bobrzański	Ul. Słowackiego 11 66-010 Now. Bobrzań.	Andrzej Bawłowicz	
7	Miasto i Gmina	Pl. Ratuszowy 6	Roman Rakowski	

	Sulechów	66-100 Sulechów		
8	Gmina Świdnica	Ul. B. Głowackiego 4 58-100 Świdnica	Adam Jaskulski	
9	Gmina Trzebiechów	Ul. Sulechowska 2 66-132 Trzebiechów	Zenon Rychły (Pełnomocnictwo)	
10	Gmina Zabór	Ul. Lipowa 15 66-003 Zabór	Andrzej Bukowiecki	
11	Gmina Zielona Góra	Ul. J. Dąbrowskiego 41 65-001 Zielona Góra	Mariusz Zalewski	
12	TRAMEC POLSKA	Ul. Słoneczna 1 66- 130 Bojadła	Mirosław Ganecki	Gospodarczy
13	Katarzyna Truszkiewicz	Ul. Pow. Warszawy 13/8 65-001 Zielona Góra	Katarzyna Truszkiewicz	
14	Andrzej Okińczyc	Ul. Sulechowska 7A 66-132 Trzebiechów	Krzysztof Okińczyc	
15	Grupa Producentów HORTUS	Ul. Terlikowskiego 17 66-003 Ochla	Jakub Śliwa	
16	Spółdzielnia Socjalna PROMYK	Ul. Lipowa 15 66-003 Zabór	Zofia Kulikowska (Pełnomocnictwo)	
17	Usługi Konservatorskie „Lech” Lech Robak	Ul. Okrężna 2 66-003 Zabór	Lech Robak	
18	DCD sp. c. Roman Grad, Adam Grad	Ul. Pionierów Lubuskich 15 Stary Kisielin	Adam Grad	
19	Ochotnicza Straż Pożarna w Klenicy	Ul. Piaskowa 2 66-133 Klenica	Kazimierz Rzepka	Społeczny
20	Ochotnicza Straż Pożarna w Świdnicy	Ul. Długa 1A 58-100 Świdnica	Mirosław Hajdasz	
21	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Kolsko	Ul. Piastowska 39 67-415 Kolsko	Iwona Brzozowska	
22	Ochotnicza Straż Pożarna w Trzebiechowie	Ul. Sulechowska 2 66-132 Trzebiechów	Stanisław Głowacki	
23	Gminny Klub Sporto. PIAST-PARKOVIA Trzebiechów	Ul. Sulechowska 2 66-132 Trzebiechów	Stanisław Drobek	
24	Stowarzyszenie Miłośników Droszkowa	Ul. Dębowa 6 Droszków 66-003 Zabór	Marzena Ciok (Pełnomocnictwo)	
25	Stowarzyszenie	Ul. Lipowa 15	Czesław Słodnik	

	Inicjatyw Lokalnych Gminy Zabór	66-003 Zabór		
26	Lubuska Izba Rolnicza w Zielonej Górze	Ul. Kozuchowska 15A 65001 Zielona Góra	Stanisław Myśliwiec (Pełnomocnictwo)	
27	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Drzonków	Ul. Słoneczna 7 66-004 Drzonków	Sebastian Jagiełowicz	
28	Stowarzyszenia Przyjaciół Wsi Ochla	Ul Sadowa 2 66-006 Ochla	Tadeusz Chrystowicz	
29	Agata Dulska	Nowogród Bobrzański	Agata Dulska	
30	Beata Wojnakowska	Bojadła	Beata Wojnarowska	
31	Janina Filipczak	Klenica	Janina Filipczak	
32	Janina Binkowska	Pólko, gm Bojadła	Janina Binkowska	
33	Danuta Anioł	Dąbie	Danuta Anioł	
34	Agnieszka Gawęda	Bojadła	Agnieszka Gawęda	
35	Wiesław Jendraszyk	Bogaczów, gm. Nowogród Bobrzański	Wiesław Jendraszyk	
36	Małgorzata Grad	Stary Kisielin	Małgorzata Grad	
37	Zielonogórskie Stowarzyszenie Winiarskie	Ul. Stary Rynek 1 65-067 Ziel. Góra		
38	Cecylia Szofer	Nowy Zagór	Cecylia Szofer	

Opracowanie własne, źródło – lista Członków LGD

W LGD Między Odrą a Bobrem został zapewniony udział sektorów wskazanych w rozporządzeniu Rady WE nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005r., jednak ich reprezentatywność nie jest zadowalająca. Aplikacja środków latach 2009-2015 z osi 4 Leader z pewnością poprawi ten stan i zwiększy zainteresowanie tą formą zrzeszania osoby fizyczne i mikroprzedsiębiorców.

Tabela 2 Reprezentatywność członków

L.p.	Sektor	Ilość podmiotów w LGD
1	Publiczny	11
2	Gospodarczy	7
3	Społeczny	20

Opracowanie własne, źródło– lista członków LGD

1.3.2. Zasady i sposób rozszerzania składu LGD

LGD jest organizacją otwartą, której terenem działania jest Rzeczypospolita Polska. Członkami stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne, osoby prawne w tym jednostki samorządu terytorialnego akceptujące cele stowarzyszenia i działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Zasady i sposób rozszerzania LGD został uregulowany w przepisach § 9 i 10 Statutu Stowarzyszenia, który stanowi, że „Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne, osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego akceptujące cele stowarzyszenia, działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, które przedstawia rekomendację zawierającą pozytywną opinię w tym zakresie udzieloną przez działających partnerów Stowarzyszenia na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju” oraz, że „Nabycie i utrata członkostwa następuje w drodze uchwały Zarządu Stowarzyszenia przyjętej zwykłą większością głosów”. Do nabycia członkostwa wystarczy rekomendacja aktywnego członka LGD oraz działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Samo przyjęcie w skład członków nie stanowi większego problemu, ponieważ wystarczy pozytywna uchwała Zarządu Stowarzyszenia. Organ ten jest pięcioosobową grupą, której zebranie nie przysparza większych kłopotów. Reasumując, procedura przyjmowania w skład nowych członków LGD jest sprawna i dostępna dla wszystkich zainteresowanych.

1.4. Struktura ciała decyzyjnego

1.4.1. Skład ciała decyzyjnego – reprezentatywność

Rada Stowarzyszenia została powołana Uchwałą Walnego Zebrania w dniu 16 listopada 2007r. Skład Rady jej zadania, kompetencje i organizację reguluje Statut Stowarzyszenia.

Tabela 3 Skład Rady i reprezentatywność

L.p.	Imię i Nazwisko	Płeć K – kobieta M - mężczyzna	Reprezentacja gminy	Reprezentacja sektora
1	Krystyna Bryszewska	K	Dąbie	Publiczny
2	Ewa Korzeniowska	K	Bobrowice	
3	Piotra Iwanus	M	Czerwiesk	
4	Adam Jaskulski	M	Świdnica	

5	Roman Rakowski	M	Sulechów	
6	Iwona Brzozowska	K	Kolsko	Społeczny
7	Agnieszka Gawęda	K	Bojadła	
8	Agata Dulcka	K	Nowogród Bobrzański	
9	Stanisław Drobek	M	Trzebiechów	
10	Sebastian Jagielowicz	M	Zielona Góra	
11	Stanisław Myśliwiec	M	Zabór	
12	Zofia Kulikowska	K	Zabór	Gospodarczy

Opracowanie własne, źródło – uchwała o wyborze Rady Stowarzyszenia

Podsumowanie:

- 1) Płeć członków Rady:
 - a) kobiety - 6 osób
 - b) mężczyźni - 6 osób
- 2) Reprezentacja gmin - 100%
- 3) Przynależność do sektora:
 - a) publiczny - 5 osób
 - b) społeczny - 6 osób
 - c) gospodarczy - 1 osoba

1.4.2. Sposób powołania i zmiany składu ciała decyzyjnego

Rada LGD jest powoływana i odwoływana przez Walne Zebranie Członków. Członkami Rady mogą być członkowie zwyczajni LGD oraz upoważnieni przedstawiciele w przypadku osób prawnych lub inne osoby wskazane przez członków LGD (§ 14 Statutu Stowarzyszenia).

Podział mandatów w radzie LGD zapewnia równowagę sektorów: publicznego oraz społeczno-gospodarczego w Radzie. W składzie Rady członkowie reprezentujący sektor społeczno-gospodarczy muszą liczyć co najmniej 50% mandatów. Wymagany jest również równy dostęp kobiet i mężczyzn. Pożądana jest także równowaga członków reprezentujących teren każdej gminy w Radzie.

Podział mandatów w Radzie LGD Między Odrą a Bobrem spełnia opisane wymagania, ponieważ zapewnia równy dostęp mężczyzn i kobiet (6 kobiet i 6 mężczyzn), zapewnia przewagę sektora społeczno - gospodarczego nad sektorem publicznym (7 osób – sektor społeczno - gospodarczy, natomiast 5 osób to sektor publiczny). Ponadto w składzie

radę zostało zapewnione przedstawicielstwo z każdej gminy należącej do LGD Między Odrą a Bobrem (11 gmin i 11 reprezentantów); dwunasta osoba z Lubuskiej Izby Rolniczej reprezentuje interesy wszystkich członków obszarów wiejskich, mimo że zamieszkuje na terenie Gminy Zabór.

Rada (podobnie jak pozostałe organy LGD) jest organem kadencyjnym. Kadencja trwa trzy lata. Liczba członków rady została ściśle określona i wynosi 12 osób. W przypadku zmniejszenia się składu Rady w czasie trwania kadencji, Zarząd zwołuje Walne Zebranie Członków w celu uzupełnienia składu. Wybór i uzupełnienie składu Rady następuje spośród nieograniczonej liczby kandydatów w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania (§14 ust. 4 Statutu Stowarzyszenia). Przepisy Statutu zabraniają jednoczesnego członkostwa w Radzie i Zarządzie czy Komisji Rewizyjnej, oraz nawiązywania stosunku pracy ze Stowarzyszeniem. Rada wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady.

1.4.3. Rola i zadania ciała decyzyjnego

Głównym zadaniem Rady LGD jest wybór projektów, które mają być finansowane w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju oraz projektów współpracy, zgodnie z art. 62. ust. 4 Rozporządzenia Rady WE nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005r. (§ 19 ust. 8 Statutu Stowarzyszenia). Przez wybór projektów należy rozumieć rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie ze środków przeznaczonych na realizację LSR. Do kompetencji Rady należy także ustalenie kryteriów wyboru projektów/operacji oraz uchwalanie procedur obowiązujących w toku ich oceny.

Posiedzenia Rady Odbývają się według potrzeb, lecz nie rzadziej niż 2 razy w roku. Pracami Rady kieruje Przewodniczący. Radę zwołuje Przewodniczący z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu bądź Komisji Rewizyjnej.

1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD

1.5.1. Rozdział funkcji pomiędzy poszczególne organy LGD

Statut LGD Między Odrą a Bobrem zapewnia podział funkcji pomiędzy poszczególne jej organy. Osoby powoływane do władz Stowarzyszenia: Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej mogą być członkiem wyłącznie jednego z tych organów. Dodatkowo członkowie organów nie mogą wchodzić w stosunek zatrudnienia w Stowarzyszeniu.

Funkcje organów zostały wyraźnie podzielone i unormowane w Statucie LGD Między Odrą a Bobrem.

Zadania Rady zostały opisane w pkt 1.4.3 i dotyczą głównie funkcji decyzyjnej w zakresie wyboru projektów, które mają być finansowane w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju oraz projektów współpracy (§ 19 Statutu Stowarzyszenia).

Rolą Zarządu jest sprawne zarządzanie i kierowanie Stowarzyszeniem. Dokładne kompetencje Zarządu zostały opisane w przepisie § 17 Statutu Stowarzyszenia i dotyczą:

- 1) przyjmowania nowych członków Stowarzyszenia,
- 2) reprezentowania Stowarzyszenia na zewnątrz i działania w jego imieniu,
- 3) kierowania bieżącą pracą Stowarzyszenia,
- 4) zwoływania Walnego Zebrania Członków,
- 5) zarządzania majątkiem i funduszami stowarzyszenia,
- 6) podejmowania decyzji w sprawie zaciągania zobowiązań,
- 7) opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 8) przygotowywania projektów do realizacji, które zostaną objęte wnioskiem o dofinansowanie na podstawie przepisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- 9) powoływania biura oraz zatrudnienie kierownika biura Stowarzyszenia i innych pracowników tego biura,
- 10) ustalania wysokości zatrudnienia i zasad wynagradzania pracowników biura Stowarzyszenia,
- 11) ustalanie regulaminu Biura Stowarzyszenia.

Trzecim organem Stowarzyszenia jest Komisja Rewizyjna, która pełni funkcje kontrolne w Stowarzyszeniu (§ 18 Statutu Stowarzyszenia) związane z:

- 1) działalnością statutową i finansową Stowarzyszenia,
- 2) oceną prac i składaniem wniosków w przedmiocie udzielania absolutorium Zarządowi na Walnym Zebraniu członków,
- 3) występowaniem z wnioskiem o zwołanie Walnego Zebrania Członków.

1.5.2. Regulamin funkcjonowania LGD

Regulamin funkcjonowania LGD stanowi **Załącznik do Nr 1 do Lokalnej Strategii Rozwoju**.

1.5.3. Zatrudnianie pracowników

Do obsługi LGD Między Odrą a Bobrem zostanie zatrudniony personel Biura LGD. Przewiduje się konieczność zatrudnienia pracowników Biura na następujące stanowiska:

- ♣ Kierownik Biura/Menedżer – pełen etat,
- ♣ Specjalista ds. projektów inwestycyjnych – 1/2 etatu,
- ♣ Specjalista ds. projektów społecznych – 1/2 etatu,
- ♣ Asystent biura – 1/2 etatu
- ♣ Specjalista ds. finansów – 1/4 etatu,
- ♣ Koordynator projektu współpracy – 1 projekt x angaż odpowiadający zakresowi projektu (od 1/4 do 1/2 etatu),
- ♣ Specjalista ds. rozliczania projektów – od 1/4 do 1/2 etatu (jeśli zajdzie potrzeba).

Przewiduje się również okazjonalne zaangażowanie specjalistów z dziedziny prawa, informatyki i doradztwa finansowego.

Stały personel Biura będzie wybierany/zatrudniany przez Zarząd Stowarzyszenia. W pierwszej kolejności Zarząd dokona wyboru Kierownika Biura/Menedżera, następnie przy udziale Kierownika z głosem doradczym pozostałych pracowników biura. Nabór będzie odbywał się na zasadach konkursów poprzez publikację ogłoszeń. Weryfikacja - na podstawie wymaganych dokumentów poświadczających wymagania konieczne oraz rozmowy kwalifikacyjnej z osobami spełniającymi wymagania konieczne.

W trakcie naboru Zarząd będzie poszukiwał kandydatów spełniających wymagania konieczne i pożądane na danym stanowisku opisane w poniższej tabeli:

Tabela 4 Wymagania na stanowiskach

L.p.	Stanowisko	Wymagania konieczne	Wymagania pożądane
1	Kierownik Biura/Menedżer	♣ wykształcenie wyższe, ♣ bardzo dobra znajomość zasad podejścia Leader, ♣ znajomość języka obcego w stopniu umożliwiającym swobodną komunikację, ♣ biegła umiejętność posługiwania się komputerem, ♣ doświadczenie w zarządzaniu zespołem	♣ doświadczenie w zarządzaniu projektami miękkimi i infrastrukturalnymi, ♣ umiejętność oceny planowanych projektów pod względem ekonomicznym, ♣ doświadczenie w aktywizowaniu mieszkańców wsi, ♣ doświadczenie w pracy w sektorze pozarządowym
2	Specjalista ds. projektów inwestycyjnych	♣ wykształcenie wyższe, ♣ dobra znajomość źródeł finansowania projektów na obszarach wiejskich, ♣ dobra znajomość procedur o dofinansowanie z operacji objętych PROW oś 3 i 4 ♣ biegła umiejętność posługiwania się	♣ wykształcenie wyższe ekonomiczne lub zarządzanie, ♣ doświadczenie w realizacji projektów podobnych do operacji objętych PROW, ♣ doświadczenie w aktywizowaniu mieszkańców wsi ♣ znajomość języka obcego

		komputerem	
3	Specjalista ds. projektów społecznych	♣ wykształcenie wyższe, ♣ dobra znajomość źródeł finansowania projektów na obszarach wiejskich, ♣ dobra znajomość procedur o dofinansowanie z operacji objętych działaniem Leader „Małe Projekty”, ♣ biegła umiejętność posługiwania się komputerem	♣ wykształcenie wyższe ekonomiczne lub zarządzanie, ♣ doświadczenie w realizacji projektów podobnych do operacji objętych Leader „Małe Projekty” – projektów społecznych, ♣ doświadczenie w aktywizowaniu mieszkańców wsi ♣ znajomość języka obcego
4	Asystent biura	♣ wykształcenie średnie, ♣ znajomość prowadzenia sekretariatu i kadr	♣ wykształcenie min. średnie, ♣ doświadczenie w pracy w obsłudze sekretariatu
5	Specjalista ds. finansów	♣ wykształcenie średnie ekonomiczne, ♣ znajomość naliczania płac ♣ znajomość podstaw rachunkowości	♣ wykształcenie min. średnie ekonomiczne, ♣ doświadczenie w pracy w zakresie rachunkowości
6	Koordinator projektu współpracy	♣ wykształcenie min. średnie ♣ kompetencje i doświadczenie związane merytorycznie z zakresem realizowanego projektu współpracy, ♣ biegła znajomość języka obcego odpowiadającego potrzebom projektu, ♣ umiejętność obsługi komputera	♣ wykształcenie wyższe, ♣ doświadczenie w realizacji projektów społecznych – miękkich, ♣ doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi
7	Specjalista ds. rozliczania projektów	♣ wykształcenie wyższe ekonomiczne, ♣ znajomość rachunkowości ♣ znajomość zasad rozliczania projektów pomocy z UE	♣ doświadczenie w rozliczaniu finansowym projektów współfinansowanych przez UE

Opracowanie własne

1.5.4. Procedura postępowania w przypadku trudności w naborze pracowników

W przypadku wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach koniecznych, LGD, może zatrudnić osobę spełniającą wymagania konieczne jedynie w części i poddać taką osobę intensywnemu szkoleniu w zakresie odpowiedzialności na danym stanowisku. W celu weryfikacji kompetencji pracowników możliwe jest zatrudnienie na okres próbny nie przekraczający 3 miesięcy.

Obsługa księgowa może być prowadzona przez LGD na zasadach zatrudnianie pracownika, natomiast w przypadku problemów w naborze odpowiedniej osoby obsługa księgowa zostanie zlecona na zewnątrz. W takiej sytuacji stanowisko Asystenta biura i Specjalisty ds. finansów ograniczy się do Asystenta biura ze zmniejszonym zakresem obowiązków oraz zmniejszonym wynagrodzeniem.

1.5.5. Opis stanowisk

Opis stanowisk Biura LGD zawiera przedstawienie odpowiedzialności na poziomie ogólnym. Dokładny opis czynności na poszczególnych stanowiskach zostanie uszczegółowiony w Regulaminie Biura opracowanym przez Zarząd Stowarzyszenia.

Tabela 5 Stanowiska Biura - opis

L.p.	Stanowisko	Opis
1	Kierownik Biura/ Menedżer	Odpowiada za: ♣ ogólną koordynację realizacji LSR, ♣ nadzór nad pracą Biura, ♣ zapewnienie wysokiej jakości obsługi beneficjentów, ♣ nadzór nad realizacją budżetu LGD, ♣ pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów spójnych z LSR, ♣ terminową sprawozdawczość, ♣ planowanie wydatkowania środków przez LGD, ♣ monitorowanie postępu realizacji budżetu LGD, ♣ przepływ informacji pomiędzy Biurem i władzami LGD, ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Zarząd LGD
2	Specjalista ds. projektów inwestycyjnych	Odpowiada za: ♣ bezpośrednią obsługę projektodawców ♣ realizowanie działań informacyjnych w zakresie możliwości finansowania działań PROW osi 3 objętych LSR, ♣ pomoc beneficjentom w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej projektów, ♣ przygotowywanie raportów dotyczących realizacji poszczególnych działań objętych LSR, ♣ przygotowanie opinii o projektach składanych w ramach ogłoszonych naborów wniosków, ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Kierownika Biura
3	Specjalista ds. projektów społecznych	Odpowiada za: ♣ bezpośrednią obsługę projektodawców, ♣ realizowanie działań informacyjnych w zakresie możliwości finansowania „Małych projektów” objętych LSR,

		♣ aktywizowanie mieszkańców do udziału w realizacji LSR, ♣ pomoc beneficjentom w przygotowaniu dokumentacji aplikacyjnej projektów, ♣ przygotowywaniu raportów dotyczących realizacji „Małych projektów”, ♣ przygotowywanie opinii o projektach składanych w ramach ogłoszonych naborów wniosków, ♣ planowanie i koordynację przedsięwzięć realizowanych przez LGD w ramach działania 4.3. PROW (nabywanie umiejętności i aktywizacja), ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Kierownika Biura
4	Asystent biura	Odpowiada za: ♣ prowadzenie sekretariatu Biura ♣ prowadzenie spraw kadrowych, ♣ bezpośrednią współpracę z obsługą rachunkową w przypadku zlecenia jej na zewnątrz, ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Kierownika Biura
5	Specjalista ds. finansów	Odpowiada za: ♣ planowanie wydatkowania środków przez LGD, ♣ monitorowanie postępu realizacji budżetu LGD, ♣ rozliczanie wydatków – w tym przygotowywanie wniosków o płatność, ♣ prowadzenie rachunkowości Biura, ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Kierownika Biura
6	Koordinator projektu współpracy	Odpowiada za: ♣ planowanie i koordynację projektów współpracy realizowanych w ramach działania 4.2 PROW, ♣ przygotowywanie sprawozdań i rozliczanie ww. projektów, ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Kierownika Biura
7	Specjalista ds. rozliczania projektów	Odpowiada za: ♣ realizację określonych funkcji płatniczych delegowanych do LGD po przeprowadzonej ocenie funkcjonowania LGD, ♣ realizowanie innych zadań zleconych przez Kierownika Biura

Opracowanie własne

1.5.6. Zasady funkcjonowania Biura, warunki techniczne i lokalowe

Biuro LGD Między Odrą a Bobrem zlokalizowane będzie na terenie działania LGD w miejscowości Zabór przy ul. Lipowej 1, w budynku komunalnym stanowiącym

własność Gminy Zabór, wykorzystywanym na usługi publiczne. W budynku mieści się obecnie gminna biblioteka, punkt banku, oraz są 3 wolne pomieszczenia o łącznej powierzchni 77 m², które z pewnością zabezpieczą wymagania lokalowe Biura LGD. Do dyspozycji LGD zostaną również przekazane kantorki na poddaszu budynku oraz holl na piętrze. Kantorki posiadają solidne drzwi otwierane z pomieszczeń Biura LGD i mogą być wykorzystywane do przechowywania dokumentów – archiwum LGD. Budynek jest podłączony do sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, posiada zasilanie elektryczne oraz centralne ogrzewanie z własnej kotłowni. W obiekcie znajduje się również toaleta. Pomieszczenia przeznaczone na biura posiadają dostęp do łącza internetowego oraz wolny nr telefoniczny.

Na potrzeby działania biura należy zakupić meble biurowe i sprzęt komputerowy oraz wykonać wewnętrzną sieć komputerową.

Meble biurowe: 6 zestawów biurek z fotelami do pracy przy komputerze, 3 szafy na dokumenty, 1 szafa na garderobę, oraz 2 regały, stół konferencyjny i 16 krzeseł, drobny sprzęt biurowy.

Sprzęt komputerowy i multimedialny: 6 zestawów komputerowych + serwer, kserokopiarka z drukarką, rzutnik, ekran, monitor z wideo itp.

Sprzęt łączności: 5 telefonów i fax,

Po powołaniu Kierownika i dokonaniu wyboru personelu biuro dostępne będzie dla beneficjentów LGD w robocze dni tygodnia w godzinach 14⁰⁰ – 19⁰⁰. Biuro stanowi dla mieszkańców źródło rzetelnej wiedzy o możliwościach i zasadach finansowania działań w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju. Biuro jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, otwartym, oferującym pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z planowaniem i wdrażaniem projektów. Biuro kieruje się zasadą, że „żaden klient nie pozostaje bez obsługi”. Biuro świadczy nieodpłatnie następujące usługi dla mieszkańców:

- 1) informowanie o zasadach udziału we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 2) usługi doradcze związane z planowaniem projektów kwalifikujących się do wsparcia,
- 3) usługi szkoleniowe, w zależności od potrzeb potencjalnych projektodawców.

Zasady:

- 1) Biuro nie opracowuje projektów planowanych do realizacji przez mieszkańców, ale pomaga im zrobić to samodzielnie,

- 2) Biuro aktywnie animuje mieszkańców do jak najszerszego zaangażowania w realizację LSR,
- 3) Biuro pełni rolę służebną względem mieszkańców,
- 4) Biuro podlega systematycznej ocenie jakości świadczonych usług przez mieszkańców z wykorzystaniem anonimowych kwestionariuszy.

1.6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład ciała decyzyjnego

– załącznik Nr 2 do Strategii Rozwoju Lokalnego.

1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD w realizacji operacji

– załącznik Nr 3 do Strategii Rozwoju Lokalnego

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności

Rys. 1 Obszar LGD Między Odrą a Bobrem

2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD

Obszar Lokalnej Grupy Działania tworzy terytorium jedenastu gmin skupiających się w granicach oddziaływania dwóch rzek Odry i Bobru.

Tabela 6 Gminy tworzące obszar LGD Między Odrą a Bobrem

	Bobrowice – gmina wiejska o powierzchni 185,0 km², znajduje się w powiecie krośnieńskim. Sieć osadniczą tworzy 15 sołectw obejmujących 18 miejscowości zamieszkałych przez 3234 osoby.
	Bojadła – gmina wiejska o powierzchni 102,5 km², znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 9 sołectw obejmujących 14 miejscowości zamieszkałych przez 3 359 osób.

	Dąbie – gmina wiejska o powierzchni 170,0 km ² , znajduje się w powiecie krośnieńskim. Sieć osadniczą tworzy 16 sołectw obejmujących 19 miejscowości zamieszkanymi przez 5188 osób.
	Czerwieńsk – gmina wiejsko-miejska o powierzchni 196,0 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 14 sołectw obejmujących 17 miejscowości zamieszkanymi przez 9478 osób.
	Kolsko - gmina wiejska o powierzchni 80,7 km ² , znajduje się w powiecie nowosolskim. Sieć osadniczą tworzy 8 sołectw obejmujących 17 miejscowości zamieszkanymi przez 3320 osób.
	Nowogród Bobrzański – gmina wiejsko-miejska o powierzchni 259,0 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 20 sołectw obejmujących 27 miejscowości zamieszkanymi przez 9552 osoby.
	Sulechów – gmina wiejsko-miejska o powierzchni 236,0 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 20 sołectw obejmujących 25 miejscowości zamieszkanymi przez 26144 osoby.
	Świdnica – gmina wiejska o powierzchni 160,8 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 11 sołectw obejmujących 14 miejscowości zamieszkanymi przez 5818 osób.
	Trzebiechów – gmina wiejska o powierzchni 80,9 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 10 sołectw obejmujących 11 miejscowości zamieszkanymi przez 3304 osoby.
	Zabór – gmina wiejska o powierzchni 93,3 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 8 sołectw obejmujących 13 miejscowości zamieszkanymi przez 3484 osoby.
	Zielona Góra - gmina wiejska o powierzchni 220,4 km ² , znajduje się w powiecie zielonogórskim. Sieć osadniczą tworzy 17 sołectw obejmujących 19 miejscowości zamieszkanymi przez 16663 osoby.

Opracowanie własne – dane z gmin

Wszystkie gminy należą do obszaru województwa lubuskiego. Osiem gmin leży administracyjnie w powiecie zielonogórskim, dwie gminy w powiecie krośnieńskim i jedna gmina w powiecie nowosolskim.

Gminy te stanowią spójną całość położoną w środku południowej części województwa. Są skupione wokół największego miasta – stolicy regionu – Zielonej Góry, obejmują obszar 1 784,6 km², co stanowi 12,7% powierzchni woj. lubuskiego. Obszar LGD „Między Odrą a Bobrem” zamieszkuje ponad 89 tys. mieszkańców, co stanowi 8,8 % populacji województwa.

W skład LGD wchodzi osiem gmin wiejskich (Bobrowice, Bojadła, Dąbie, Kolsko, Świdnica, Trzebiechów, Zabór, Zielona Góra) i trzy gminy miejsko-wiejskie (Czerwieńsk – miasto – ok. 5 tys. mieszkańców, Nowogród Bobrzański – miasto – ok. 5 tys. mieszkańców, Sulechów – miasto- ok. 17,5 tys. mieszkańców). Podstawowe dane o gminach zawierają tabele 6 i 7.

2.2. Uwarunkowania przestrzenne, geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe

Geograficznie obszar LGD położony jest w sześciu sąsiadujących ze sobą i przecinających się mezoregionach fizycznogeograficznych. Są to:

Dolina Środkowej Odry (Sulechów, Czerwieńsk, Dąbie) - obejmuje dolinę Odry, o szerokości 5 -10 km, ciągnącą się na odcinku ok. 100 km od ujścia Obrzycy poza ujście Pliszki poniżej Słubic. Dolina o stromych północnych zboczach jest dobrze wykształcona, z wyraźnym tarasem łąkowym i wyższymi, zalesionymi tarasami piaszczystymi.

Kotlina Kargowska (Bojadła, Trzebiechów, Kolsko) - stanowiąca środkową część Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej. Region graniczy od północy z Pojezierzem Poznańskim, Bruzdą Zbąszyńską i Pojezierzem Łagowskim, od zachodu z Doliną Środkowej Odry, Wysoczyzną Czerwieńską i Wałem Zielonogórskim, od południa z Obniżeniem Nowosolskim i Pradoliną Głogowską a od wschodu z Pojezierzem Sławskim i Doliną Środkowej Obry.

Wysoczyzna Czerwieńska (Czerwieńsk, Dąbie) mały mezoregion fizycznogeograficzny w zachodniej Polsce, stanowiący środkową część Wzniesień Zielonogórskich. Region graniczy od północy z Doliną Środkowej Odry, od zachodu z Doliną Dolnego Bobru, od południa z Wałem Zielonogórskim, a od wschodu z Kotliną Kargowską. Wysoczyzna Czerwieńska bierze swą nazwę od miasta Czerwieńsk. Mezoregion jest wysoczyzną

o wysokościach do 134 m n.p.m., wznoszącą się ponad otaczające ją doliny. Występują tu lesiste pagóry kemowe i morenowe, ukształtowane w epoce maksymalnego zasięgu zlodowacenia bałtyckiego. Głównym kompleksem leśnym w obrębie regionu jest Puszcza Zielonogórska. Jedynym ośrodkiem miejskim jest Czerwieńsk. Na Wysoczyźnie Czerwieńskiej leży także część północnych dzielnic Zielonej Góry oraz wieś Dąbie.

Wał Zielonogórski (Świdnica, Zielona Góra, Zabór) – wschodnia i równocześnie najwyższa część Wzniesień Zielonogórskich o powierzchni ok. 240 km². Wał Zielonogórski stanowi glaciektoneczne (spiętrzone przez nasuwający się lodowiec) wzniesienie, zbudowane z zaburzonych skał trzeciorzędowych, z węglem brunatnym. Obszar cechuje się znacznymi wysokościami bezwzględnymi (221 m n.p.m.) i względnymi (do 100 m). Region w większości zalesiony, na południowych stokach do połowy XIX w. uprawiano winną latorośl. Północny skłon Wału Zielonogórskiego jest obecnie silnie zurbanizowany, leży tu duży ośrodek przemysłowy i administracyjny - Zielona Góra.

Obniżenie Nowosolskie (Zielona Góra, Nowogród Bobrzański) - stanowi zachodnią część Obniżenia Milicko-Głogowskiego. Region graniczy od północy z Wałem Zielonogórskim, Doliną Dolnego Bobru i Wzniesieniami Gubińskimi, od zachodu z Kotliną Zasi Ecką, od południa ze Wzniesieniami Żarskimi i Wzgórzami Dalkowskimi, a od wschodu z Pradoliną Głogowską; na północnym-wschodzie region styka się z Kotliną Kargowską. Mezuregion stanowi typową pradolinę o piaszczystym dnie, którą porastają lasy z licznymi podmokłymi zagłębieniami. Rzeką Bóbr przecina środkową część regionu, a rzeka Lubsza - zachodnią. Forma pradolinna wykazuje spadek ku wschodowi, gdzie ku Odrze płyną rzeki Czarna Struga i Ochla. Powierzchnie leśne dominują w centralnej części obniżenia. Mimo, że nazwa regionu wywodzi się od Nowej Soli, miasto to leży na obszarze Pradoliny Głogowskiej. Głównymi ośrodkami miejskimi Obniżenia Nowosolskiego są natomiast Lubsko (na pograniczu) i Nowogród Bobrzański.

Wschodnia część Borów Zielonogórskich (Czerwieńsk, Nowogród Bobrzański) – jest to kompleks leśny graniczący na północy poprzez Odrę z Puszcza Lubuską, a na południu z Borami Dolnośląskimi. Bory Zielonogórskie zajmują obszar ponad 235000 ha i są to w większości drzewostany sosnowe.

Obszar LGD związany jest z głównymi rzekami tego regionu – Odrą i Bobrem. Dziewięć gmin LGD „Między Odrą a Bobrem” leży bezpośrednio nad jedną z tych rzek

(rys 1), a dwie gminy mają kontakt pośredni, dzięki dopływom – gmina Świdnica – Śląska Ochla i Czarna Struga , gmina Kolsko – Obrzyca.

Na terenie LGD znajduje się 40 jezior o łącznej powierzchni ok. 395 ha. Większość zbiorników znajdujących się na terenie LGD „Między Odrą a Bobrem” zalicza się do małych i płytkich jezior. Są one zazwyczaj bogate w substancje biogenne i zalicza się je do jezior eutroficznych. Jeziora te z reguły wykorzystywane są lokalnie do celów rekreacyjnych lub wędkarskiego połowu ryb.

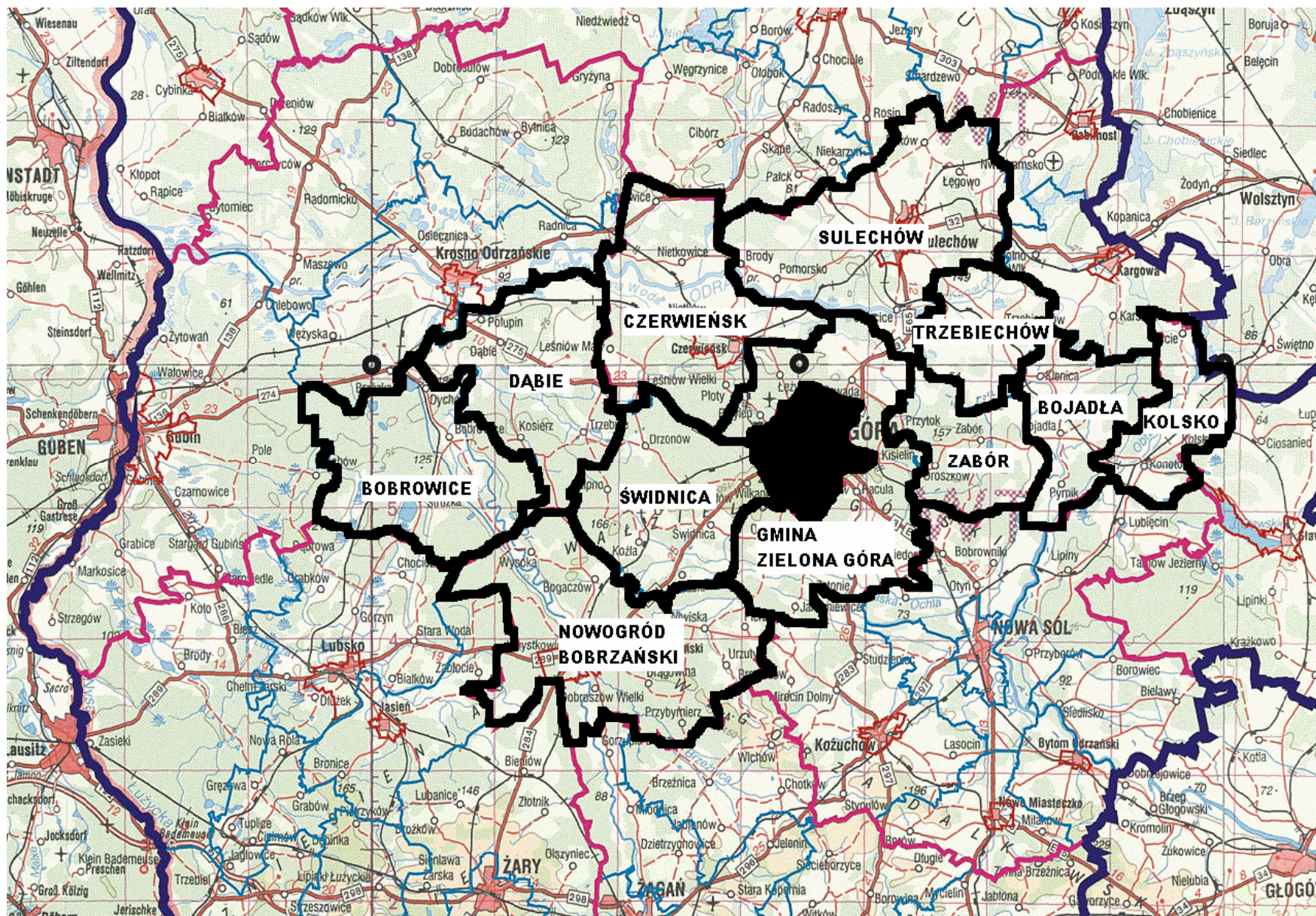
Gminy obszaru LGD charakteryzują się dużą lesistością, która jest nawet średnio nieco wyższa niż lesistość całej powierzchni województwa lubuskiego. Lasy obfitujące w runo leśne oraz zwierzynę łowną to jedno z największych bogactw tego regionu oraz obszaru działania LGD. Jednocześnie tworzą one specyficzny charakter tego obszaru – o słabo rozwiniętej sieci osadniczej i niskiej gęstości zaludnienia.

Tereny obszaru objętego zasięgiem LSR użytkowane rolniczo charakteryzują się raczej niską klasą bonitacji gruntów. W ogólnej liczbie ok. 50 tys. ha 38% gruntów zajmują gleby klasy IV, 26 % gruntów – gleby klasy V i 22% - gleby klasy VI.

Bogactwami naturalnymi eksploatowanymi na obszarze działania LGD są wspomniane już wcześniej lasy oraz pokłady żwiru i pospółki pozyskiwane dla celów budowlanych. W niewielkich ilościach wydobywana jest także ropa naftowa (złoża Czerwieńsk – na obszarze gminy Zielona Góra) oraz gazu ziemnego (złoża: Kije NE, Mrozów N, Mrozów S i Pomorsko – na obszarze gminy Sulechów).

Na terenie obszaru działania LGD około 30 % powierzchni objętych jest ochroną prawną o różnych formach ochrony przyrody i krajobrazu, i tak:

- rezerваты przyrody obejmują ok. 181 ha (Zimna woda – rezerwat leśny o pow. 87,6 ha, rezerwat Radowice o pow. 55,6 ha, rezerwat torfowiskowy „Jezioro Mesze” o pow. 19,8 ha, rezerwat wodno - torfowiskowy „Jezioro Święte” o pow. 19,5 ha.),
- parki krajobrazowe obejmują 270 ha (gmina Czerwieńsk wchodząca w skład Grażyńskiego Parku Krajobrazowego o pow. 2755 ha i pow. otuliny 20 tys. ha,
- obszary chronionego krajobrazu obejmują ok. 52 tys. ha, są połączone korytarzami ekologicznymi i tworzą sieć terenów najcenniejszych przyrodniczo,
- pomniki przyrody występujące w danym obszarze liczą ok. 320 szt.

Rys. 2 Obszar LGD „Między Odrą a Bobrem” na mapie fizycznej.

Tabela 7 Podstawowe dane o gminach wchodzących w skład LGD w porównaniu do województwa lubuskiego

Wyszczególnienie	Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem/ średnia	Lubuskie
Powierzchnia gminy (km ²)	185,0	170,0	80,7	102,5	196,0	259,0	236,0	160,8	80,9	93,3	220,4	1784,6 12,7%	13987,8 100%
Lesistość gminy (%)	66	50	46	47	51	59,5	40	63	25	49	55	50,1%	49%
Powierzchnia użytków rolnych (%)	23	42	44	40,5	35	29,7	49	31	60	37	34	38,6%	39,4
Liczba ludności na dzień 2008-06-31	3234	5157	3320	3383	9478	9552	26144	5818	3304	3484	16633	89507 8,8%	1008500 100%
Miejscowości	18	16	17	14	17	27	25	14	11	13	19	191	1016 100%
Sołectwa	15	16	8	9	14	20	20	11	10	8	17	148 14,5%	
Jeziora	4	4	3	6	7	1	4	0	4	6	1	40	b.d.
Powierzchnia (ha)	15	45	183	14,7	55,2	7,5	6,7		11,1	48,5	8,5	395,2	

Opracowanie własne, dane z gmin i GUS (2008r.)

Historycznie tereny objęte oddziaływaniem LSR leżą w całości na terytorium tzw. „ziem zachodnich”, przyłączonych do Polski po II Wojnie Światowej. Społeczność tych terenów, będąca bezpośrednio lub pośrednio ludnością napływową – generalnie z terenów dawnej Polski wschodniej (obecnej Litwy, Białorusi i Ukrainy) i centralnej (Łódzkie, Poznańskie) – jest kulturowo niespójna. Tradycje i obyczaje przywiezione z byłych miejsc zamieszkania przetrwały w niewielkim stopniu, nie mając oparcia i naśladowców na obcym gruncie i poddając się przemianom społecznym ówczesnej (socjalistycznej) rzeczywistości. Obecnie więzi kulturowe na obszarze działania LGD są wynikiem społecznej aktywności jego mieszkańców, którzy w coraz większym stopniu próbują reaktywować dawne tradycje kulturalne (stowarzyszenia kulturalne) lub zadbać o zastanie na nowych terenach dobra kultury materialnej, wyrosłe z innej tradycji, lecz przez urodzone tutaj pokolenia uznane jako wartości uniwersalne zwiększające atrakcyjność zamieszkania oraz turystyczną (stowarzyszenia miłośników).

Na terenie działania LGD znajduje się szereg atrakcyjnych obiektów historycznych, stanowiących zabytki kultury materialnej. Do najważniejszych z nich zaliczyć można:

Gmina Bojadła:

- Bojadła:
 - pałac barokowy z XVIIIw. wraz z przyległym parkiem,
 - kościół o konstrukcji ryglowej z XVIIIw,
- Klenica:
 - kościół parafialny pw. NMP z XVIIIw,
 - pałac myśliwski z XIXw wraz z parkiem,

Gmina Czerwieńsk

- Leśniów Wielki:
 - kościół parafialny z XIVw,
 - drewniany wiatrak typu „koźlak” z początków XIXw,
 - Laski – dwór klasycystyczny z XIXw,

Gmina Nowogród Bobrzański

- Nowogród Bobrzański:
 - kościół pw. św. Bartłomieja z XIIw,
 - kościół pw. Wniebowzięcia NMP z XIIIw,
- Białolice
 - kościół filialny z XVw wraz z plebanią z XVIIw,
- Bogaczów
 - kościół filialny pw. św. Wawrzyńca z XIVw,
 - dwór z XVIIw,

Gmina Sulechów

- Kłępsk

- drewniany kościół z XIVw z gotycko-renesansowym wystrojem wnętrza (tryptyk ołtarzowy z posągami Madonny z Dzieciątkiem oraz polichromia stropów,
- Kalsk
 - późnogotycki kościół, pałac i kaplica nagrobna z XIXw,
- Bukowo
 - neorenesansowy pałac, park i zabudowania folwarczne,
- Sulechów
 - neogotycki ratusz,
 - późnogotycki kościół parafialny,
 - barokowa Brama Krośnieńska z początków XVIIIw,
 - fragmenty murów obronnych i zabytkowe kamieniczki,

Gmina Świdnica

- Świdnica
 - kościół z kamienia polnego z XIVw,
 - renesansowy dwór Kietliczów z XVIw,

Gmina Trzebiechów

- Trzebiechów
 - zespół pałacowy - pałac w stylu rezydencji francuskich (hrabiego von Reuss, park dworski w stylu angielskim i zabytkowa oficyna z XIXw,

Gmina Zabór

- Zabór
 - zespół pałacowy z parkiem z XVIIw w stylu wczesnobarokowym,
 - kościół neogotycki pw. św. Józefa,
- Przytok
 - pałac z XIXw wraz z parkiem,
 - kościół z XVIIIw. w stylu klasycystycznym,
- Milsko
 - kościół z XVIIIw.

Gmina Zielona Góra

- Przylep
 - folwark z XIXw,
- Zatonie
 - pałac w stylu klasycystycznym,
- Ochla
 - fragment zespołu pałacowego XVIIIw,

Gmina Bobrowice

- Bobrowice
 - neogotycki kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego z XIXw,
 - zwarty ciąg zabudowań mieszkalnych w stylu Klasycystycznym z XIXw,

Gmina Dąbie

- Trzebula
 - drewniany kościół z XVIIIw,
- Kosierz
 - gotycki kościół z XIIIw,

Gmina Kolsko

- Konotop
 - pałac z XIXw,
 - szachulcowy kościół ewangelicki z XVIIIw.

Ważne znaczenie dla obszaru działania LGD mają placówki kultury. W Drzonowie (gmina Świdnica) mieści się Lubuskie Muzeum Wojskowe utworzone w 1985 roku – drugie co do wielkości i znaczenia zbiorów militariów w Polsce. W Świdnicy ulokowane zostało Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza, dokumentujące ciągłość osadnictwa słowiańskiego na ziemiach nadodrzańskich. W Ochli (gmina Zielona Góra) istnieje Muzeum Etnograficzne posiadające unikatową w skali kraju ekspozycję sprzętów winiarskich. Placówki te często odwiedza młodzież oraz turyści zagraniczni (zwłaszcza z Niemiec). Oprócz działalności związanej z gromadzeniem zbiorów placówki muzealne prowadzą także działalność naukowo-badawczą oraz popularyzatorską. Są ważnym ogniwem kreowania świadomości historycznej mieszkańców tego obszaru oraz centrami wielu inicjatyw kulturalnych.

2.3. Ocena społeczno-gospodarcza obszaru działania LGD w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej

Spółeczność zamieszkująca obszar działania LGD zajmuje 12,7 % powierzchni województwa lubuskiego, lecz stanowi tylko 8,8% populacji regionu. Wskazuje to na o wiele niższą od średniej gęstość zaludnienia tego obszaru, która wynosi 46 osób/km², przy średniej 72 osoby/km². Ludność ta charakteryzuje się nieco większym od średniej wojewódzkiej przyrostem naturalnym oraz mniejszym od średniej wiekiem. W porównaniu ze średnią wojewódzką, obszar działania LGD „Między Odrą a Bobrem” zamieszkuje o 3,6% więcej populacji w wieku przedprodukcyjnym oraz o 2,2 % mniej osób w wieku poprodukcyjnym. Również wskaźniki obciążenia demograficznego wskazują na nieco bardziej korzystny względem całej populacji województwa układ demograficzny (tabela 8).

Socjologowie wskazują często na niedostatek kapitału społecznego, który mierzy się poziomem zaufania między ludźmi, chęcią współdziałania na rzecz wspólnego dobra, a także udziałem w dobrowolnych stowarzyszeniach. W tym świetle, na obszarze aktywności LGD działa tylko 6,9 % wszystkich organizacji zarejestrowanych w województwie lubuskim, które samo (w skali kraju) nie należy do regionów wyróżniających się pod względem aktywności społecznej.

Podobna tendencja utrzymuje się we wskaźnikach przedstawiających aktywność gospodarczą obszaru działania LGD względem województwa.

Na obszarze działania LGD znajduje się tylko 6,2 % podmiotów gospodarczych sektora publicznego, a 6,8 % wszystkich podmiotów gospodarczych w województwie. Również wskaźnik dotyczący osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą jest niższy niż wynikający z udziału populacji w ogólnej liczbie mieszkańców województwa (tabela 9).

Powyższe dane odzwierciedlają jednak potencjał demograficzny obszaru, który charakteryzuje się (oprócz wymienionych czynników) niskim poziomem wykształcenia, znacznie odbiegającym od średniej regionu lubuskiego. Wskaźniki obrazują niższą niż średnia wojewódzka liczbę osób z wykształceniem wyższym i średnim, natomiast wyższą liczbę osób z wykształceniem zawodowym, podstawowym lub bez wykształcenia (tabela 10).

Tabela 8 Liczba ludności, struktura wieku ludności na obszarze LGD

Wyszczególnienie	Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem/ średnia	Lubuskie
Ogółem													
Liczba ludności	3234	5158	3320	3383	9478	9352	26144	5818	3304	3484	16633	89 074 8,8%	1009500 100%
Wiek ludności													
Przedprodukcyjny	655	1146	767	711	2089	2099	5475	1241	698	889	3701	19481	206885
%	21,0	22,4	23,6	21,3	22,1	22,6	20,7	21,4	21,5	24,9	22,6	24,1	20,5
Produkcyjny	2026	3369	2068	2117	6328	6112	17595	3842	2081	2265	11076	58879	662497
%	65,0	65,9	63,5	63,5	66,5	65,7	66,6	66,3	64,2	63,4	67,7	65,3	65,7
Poprodukcyjny	434	596	420	507	1083	1092	3330	716	461	420	1592	10651	139138
%	13,9	11,7	12,9	15,2	11,4	11,7	12,6	12,3	14,2	11,8	9,7	11,6	13,8
Wskaźnik obciążenia demograficznego													
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53,8	51,7	57,4	57,5	50,3	52,2	50,0	50,9	55,7	57,8	47,8	53,2	52,2
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	66,3	52,0	54,8	71,3	51,6	52,0	60,8	57,7	66,0	47,2	43,0	56,6	67,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	21,4	17,7	20,3	23,9	17,1	17,9	18,9	18,6	22,2	18,5	14,4	19,2	21,0
Gęstość zaludnienia													
Osoba/km²	17	30	40	33	49	36	112 (38)	36	40	38	74	46	72
Przyrost naturalny													
%	4,1	2,1	4,6	-2,1	5,4	4,2	0,5	3,3	-6,7	1,2	2,3	1,7	1,1

Opracowanie własne na podst. GUS

Tabela 9 Aktywność gospodarcza i społeczna w gminach z obszaru LGD

Wyszczególnienie	Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów (obszar wiejski)	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem/ średnia	lubuskie
Podmioty gospodarcze													
Liczba ogółem	258	328	164	162	670	500	2 558 (658)	451	169	258	1 731	7 249 (5 349) 6,8%	105 559 100%
Sektor publiczny	14	13	11	13	44	24	200 (22)	12	8	16	18	373 (195) 6,2%	5 991 100%
Sektor prywatny	244	315	153	149	626	476	2 358 (636)	439	161	242	1 713	6 876 (5 154) 6,9%	99 568 100%
Osoby fizyczne prowadzące dział. gospodarczą	198	252	137	118	504	378	1 919 (514)	355	137	208	1 401	5 607 (4 202) 7%	80 108 100%
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne													
Liczba podmiotów	11	12	3	8	22	21	46 (19)	15	5	11	36	158 (131) 6,9%	2 279 100%

Opracowanie własne, dane z gmin i GUS

Tabela 10 Wykształcenie mieszkańców obszaru LGD

Ludność	Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów (Wiejski)	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem/ średnia	Lubuskie
Ogółem													
Liczba ludności	3 169	5 158	3 285	3 359	9 486	9 352	26 291 (8 628)	5 816	3 276	3 511	16 371	89 074 (71 411)	1 009 440
Wykształcenie													
Ogółem	2 585	4 089	2 571	2 736	7 530	7 490	6 662	4 348	2 680	2 664	12 034	55 389 (5 035,4)	813 072
Wyższe	122	123	81	94	428	343	276	358	103	148	1 282	3 358 (305,3)	69 696
%	4,7	3,0	3,2	3,4	5,6	4,6	4,1	8,3	3,8	5,6	10,6	5,2	8,6
Średnie	600	800	495	551	2 067	1 849	1 400	1 002	490	669	3 532	13 455 (1 223,2)	243 646
%	23,2	19,6	19,2	20,1	27,5	24,7	21,1	23,1	18,4	25,1	29,4	22,9	30
Zawodowe	702	1 376	861	880	2 271	2 405	2 175	1 254	903	757	3 400	15 709 (1 428,1)	213 258
%	27,2	33,7	33,5	32,2	30,2	32,1	32,7	28,9	33,7	28,4	28,3	31	26,2
Podsta- wowe	1 013	1 572	1 008	1 078	2 455	2 456	2 448	1 477	1 038	991	3 426	15 536 (1 412,4)	252 885
%	39,2	38,4	39,2	39,4	32,5	32,8	36,7	33,7	38,7	37,2	28,4	36	31,1
Bez wykształcen ia	148	218	126	133	317	437	363	257	146	99	394	2 638 (239,8)	33 587
%	5,7	5,3	4,9	4,8	4,2	5,8	5,4	5,9	5,4	3,7	3,3	4,9	4,1

Opracowanie własne dane dotyczące GUS – spis powszechny 2002

Tabela 11 Sytuacja społeczno-gospodarcze obszaru, w tym potencjału demograficzny i gospodarczy oraz poziom aktywności społecznej

Ludność	Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów (Wiejski)	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem/ średnia	Lubuskie
Aktywni zawodowo pracujący ogółem													
Ogółem	849	1 379	888	1 107	3 016	2 989	2 446	1 842	1 008	1 042	5 422	21 988 (1998,9)	319 438
%	33,5	34,3	34,9	41,1	40,2	40,9	37,3	43	38,6	39,6	45,2	39	38,9
Aktywni zawodowo	465	767	454	329	1 179	1 130	1 080	590	338	399	1 584	8 315 (755,9)	118 760
%	18,4	19,1	17,8	12,2	15,7	15,5	16,5	13,8	12,9	15,2	13,2	15,5	14,5
Bierni zawodowo	1 190	1 802	1 149	1 187	3 172	3 077	2 901	1 810	1 253	1 139	4 769	23 449 (2 131,7)	362 512
%	48	44,8	45,1	44	42,3	42,1	44,3	42,2	47,9	43,3	39,7	31,4	44,2
Ludność wg głównego źródła utrzymania													
Ogółem	1 809	2 796	1 836	2 048	5 374	5 247	4 742	3 122	1 359	1 326	8 824	33 788 (3 071,7)	597 411
Praca poza rolnictwem, najemna	701	1 008	578	757	2 544	2 137	1 734	1 346	750	764	4 123	16 442 (1 494,7)	244 690
%	38,8	36,1	31,5	37	47,3	40,8	36,6	43,1	52,5	57,6	46,7	42,8	40,9
Praca poza rolnictwem, na rachunek własny lub najemna	86	125	73	68	192	175	259	211	83	107	856	2 235 (203,2)	34 635
%	4,8	4,8	4	3,3	3,6	3,4	5,5	6,7	6,1	8,1	9,7	5,5	5,8
Praca w rolnictwie	75	167	182	154	126	254	339	113	115	46	242	1 813 (164,8)	21 813
%	4,1	6	9,9	7,5	2,3	4,9	7,1	3,6	8,5	3,5	2,7	5,5	3,7

Ludność	Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów (Wiejski)	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem/ średnia	Lubuskie
Nie zarobkowe źródło, emerytura	393	414	271	361	812	772	822	537	74	78	1 116	5 650 (513,6)	113 659
Nie zarobkowe źródło, renta	432	648	511	443	1 191	1 367	1 132	702	191	190	1 901	8 708 (791,6)	128 689
%	23,9	23,2	27,8	21,6	22,2	26,3	23,9	22,5	14,1	14,3	21,5	21,9	19,9
pozostałe nie zarobkowe	175	430	219	265	508	522	452	213	145	141	572	3 642 (331,1)	63 365
%	9,7	15,4	11,9	12,9	9,5	9,9	9,5	6,8	10,7	10,6	6,5	10,3	10,6
Bezrobocie													
Grudzień 2006	299	595	325	243	818	759	1 582	413	245	244	1 020	6 547	72 816
Stopa bezrobocia wg Powiatów (%)	31,9	31,9	29,9	21	21	21	21	21	21	21	21	23,8	9,0*
Lipiec 2008	230	411	216	115	349	407	705	181	124	111	489	3 338	42 717
Stopa bezrobocia wg Powiatów (%)	25,4	25,4	18,3	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	14,2	7,8*

Opracowanie własne na podst. GUS

2.4. Specyfika obszaru działania LGD

Obszar działania LGD „Między Odrą a Bobrem” wyróżnia się z otaczających ją obszarów położeniem geograficznym – leży na terenie przecinających się i sąsiadujących mezoregionów fizycznogeograficznych, jest skupiony wokół stolicy regionu Zielonej Góry, która pełni rolę centrum gospodarczego i kulturalnego, a także usytuowany jest generalnie pomiędzy dwoma największymi rzekami regionu.

Innym wyróżnikiem danego obszaru jest spójność demograficzna – mała gęstość zaludnienia, wynikająca z dużej lesistości terenu, spory potencjał ludzki wyrażający się dużą ilością dzieci i młodzieży szkolnej oraz spójność społeczna, której wyróżnikami są (niestety): niski poziom wykształcenia oraz mała aktywność społeczna i gospodarcza.

Część obszarów LGD jest silniej dotknięta problemami strukturalnymi, które wpływają na ich relatywnie niską atrakcyjność osiedleńczą i gospodarczą. Wynika to między innymi z dostępnością komunikacyjną (brak mostu łączącego Gminy: Bojadła i Kolsko z pozostałym obszarem LGD) oraz niedostatecznego wyposażenia w obiekty lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, co skutkuje niską dostępnością usług publicznych. Większość obszarów wiejskich charakteryzuje się słabością strukturalną, która wynika nie tylko z ograniczonej dostępności infrastruktury, ale również niskiej aktywności mieszkańców.

Ciekawa specyfika przyrodnicza i historyczna obszaru LGD wskazuje na jego szerokie wykorzystanie w kierunkach związanych z rozwojem turystyki w oparciu o zasoby i historyczne dziedzictwo. Naturalne zasoby jakim są lasy też nie są bez znaczenia dla turystycznego wykorzystania oraz rozwoju gospodarczego obszaru LGD. Niska, dotychczasowa aktywność mieszkańców, przy pojawieniu się możliwości korzystania ze środków UE może zostać korzystnie ukierunkowana i pobudzi aktywność przyszłych beneficjentów środków do wyjątkowo aktywnego działania.

3. Analiza SWOT dla obszaru LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy

3.1. Informacje ogólne

Analiza SWOT została przeprowadzona dla całego obszaru oddziaływania Lokalnej Strategii Rozwoju oraz dla każdej dziedziny strategicznej i częściowo dla każdego sektora reprezentującego Lokalną grupę Działania. Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o wiedzę uczestników warsztatów. Jest to zestawienie informacji opracowanych w ramach procesu planowania strategii rozwoju przez osoby reprezentujące trzy obszary - społeczny, publiczny i gospodarczy. Zestawienie charakteryzujące cechy zewnętrzne jak i wewnętrzne obszaru. Duże znaczenie dla budowania strategii mają już zdefiniowane wcześniej dziedziny strategiczne i główne cele na tle Wizji i Misji rozwoju.

Dokonując analizy posługiwano się następującym rozumieniem pojęć:

Silne strony: Zjawiska pozytywne niezależne od wpływu mieszkańców oraz zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju obszaru, na które bezpośredni wpływ ma LGD oraz mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe,

Słabe strony: Zjawiska ograniczające możliwości rozwoju, na które bezpośredni wpływ mają mieszkańcy, organizacje i instytucje na obszarze działania LGD,

Zagrożenia: Zjawiska negatywne mogące stanowić zagrożenie dla rozwoju obszaru, występowanie których jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Lokalnej Grupy Działania,

Szanse: Zjawiska pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju obszaru, występowanie których jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływania na nie przez wspólnotę i jej reprezentacje, takie jak LGD.

3.2. Analiza SWOT

Tabela 12 Analiza SWOT dla obszaru LGD

Silne strony	Słabe strony
1. Dostępność komunikacyjna i dobra sieć dróg, 2. Wysoka lesistość, 3. Czyste środowisko, 4. Dobre warunki do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej, konnej, wodnej i kwalifikowanej	1. Niewykorzystane dla rekreacji i turystyki zasoby naturalne (las, fauna, flora) 2. Zły stan nawierzchni dróg 3. Brak infrastruktury i oferty turystycznej i rekreacyjnej 4. Wysoki poziom bezrobocia

5. Zasoby przyrody (pomniki przyrody, fauna, flora, obszary chronionego krajobrazu, itp.) 6. Warunki do rozwoju agroturystyki 7. Dobre warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii – biomasa, 8. Polityka prorozwojowa samorządów terytorialnych dla sektora MSP (zniżki podatkowe, tereny aktywizacji gospodarczej) 9. Utworzenie Lokalnej Grupy Działania	5. Niski poziom wykształcenia 6. Słaba jakość gleb 7. Słaba dostępność gospodarstw domowych do internetu 8. Brak ukierunkowanej oferty edukacyjnej 9. Niewystarczająca baza sportowo – rekreacyjna 10. Mało atrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu 11. Mała aktywność młodzieży w działalności na rzecz społeczności lokalnych 12. Słaba znajomość języków obcych 13. Brak miejsc spotkań 14. Upadek rzemiosła 15. Brak wykorzystywania źródeł energii odnawialnej 16. Niskie dochody większości mieszkańców 17. Emigracja ludzi młodych i wykształconych (brak chęci i motywacji do pozostania na wsi) 18. Niski poziom przedsiębiorczości i mała ilość małych i średnich przedsiębiorstw 19. Niski poziom usług 20. Brak aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego
Szanse	Zagrożenia
1. Dostępność komunikacyjna i sieć dróg 2. Położenie w „czystej części Polski”, 3. Położenie wokół miasta Zielona Góra 4. Dostępność zewnętrznych środków finansowych Unii Europejskiej i krajowych wspierających rozwój obszarów wiejskich 5. Korzystanie z doświadczeń innych (krajowych i europejskich Lokalnych Grup Działania) 6. Rosnące zainteresowanie agroturystyką 7. Wzrost wykształcenia, szczególnie ludzi młodych 8. Bliskość granicy	1. Ograniczenia wynikające z NATURA 2000 i występowania obszarów objętych szczególną ochroną 2. Zawile procedury korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania - biurokracja w pozyskiwaniu środków 3. Bezrobocie i ubożenie społeczeństwa 4. Brak stabilizacji cen w rolnictwie oraz cen energii i paliw 5. Niż demograficzny 6. Starzenie się społeczeństwa 7. Ucieczka ludzi młodych do miast i za granicę 8. Bariery instytucjonalne dla rozwoju MSP (wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej) 9. Niezadowolenie społeczeństwa i dalszy spadek aktywności

3.3. Analiza SWOT przeprowadzona dla poszczególnych dziedzin (celów) strategicznych:

- Dziedzina strategiczna (I cel ogólny LSR) I Pobudzenie aktywności mieszkańców,
- Dziedzina strategiczna (II cel ogólny LSR) II Poprawa atrakcyjności turystycznej i jakości życia mieszkańców,
- Dziedzina strategiczna (III cel ogólny LSR) III Wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych.

Dziedzina strategiczna I Pobudzenie aktywności mieszkańców

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• zasoby ludzkie (młode społeczeństwo) • różnorodność kulturowa • bliskość dużych aglomeracji • infrastruktura komunikacyjna • powstanie LGD	• niski poziom wykształcenia • brak infrastruktury informatycznej (dostęp do sieci szerokopasmowej) • mała liczba punktów świadczących usługi doradcze o charakterze prawnym • odpływ ludności za granicę • niewielki kapitał własny • brak produktów regionalnych • słaba promocja walorów przyrodniczych • trudności we współpracy między przedsiębiorcami • niewielka liczba organizacji pozarządowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
• rozwój agroturystyki • pozyskiwanie środków unijnych • wykorzystanie walorów przyrodniczych • wsparcie władz lokalnych • stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju drobnych przedsiębiorstw • wzrost zainteresowania obszarem • zwiększenie ruchu turystycznego • przenoszenie się ludności miejskiej na wieś	• nadmierny fiskalizm • słaba dostępność do preferencyjnych kredytów • częste zmiany przepisów • słaby rynek zbytu na produkty lokalne • wysokie koszty dostosowania do wymogów ochrony środowiska • trudności we współpracy z instytucjami lokalnymi

Dziedzina strategiczna II Poprawa atrakcyjności turystycznej obszaru LGD z wykorzystaniem lokalnych zasobów naturalnych i kulturowych.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Obszary chronionego krajobrazu • Różnorodność kulturowa mieszkańców • Duża ilość różnych zabytków. • Wody (rzeki, jeziora, stawy) • Bogactwo fauny i flory • Działalność organizacji pozarządowych • Działalność twórców ludowych i artystów • Możliwość uprawiania różnych form turystyki.	• Zły stan zabytków • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna • Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców • Brak rozpoznawalnej w skali obszaru imprezy • Brak koordynacji działań kulturalnych obszaru • Brak koncepcji wykorzystywania zasobów naturalnych • Słaba promocja obszaru • Niewystarczające kompetencje kadrowe do obsługi turystyki

	Niedoinwestowane obiekty sportowe (np. baseny).
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Dostęp do programów unijnych, inicjatyw wspólnotowych, - Utworzenie LGD, - Poparcie dla działań ze strony władz, Urzędów Gmin i innych instytucji, - Bliskość dużych aglomeracji, - Rozwój turystyki rowerowej, - Pozyskanie środków unijnych na infrastrukturę służącą turystyce, - Moda na odnowę biologiczną, - Moda na aktywny wypoczynek w różnych formach, - Rozwój turystyki sentymentalnej,	- Zmiana władz samorządowych (brak przychylności dla naszych działań), - Zdarzenia losowe (powódź, pożar, skażenie terenu), - Odływ młodych mieszkańców - Konkurencja ze strony lepiej rozwiniętych regionów - Słabe zainteresowanie ofertą naszego obszaru

Dziedzina strategiczna III Zachowanie dziedzictwa lubuskiego i wiejskiej specyfiki obszaru.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
- Czyste środowisko naturalne - Bogactwo zasobów naturalnych (runo leśne, zwierzyzna łowna) - Liczne zabytki - Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna - Dobre warunki do rozwoju budownictwa mieszkaniowego	- Słaba sieć połączeń lokalnych. - Upadek tradycyjnego rzemiosła - Niewystarczające zaplecze kulturalne (np. świetlice wiejskie, ośrodki kultury) - Brak zorganizowanej przestrzeni lokalnej - Rozluźnienie więzi rodzinnych - Brak liderów lokalnych - Brak zorganizowanych ośrodków kultywowania tradycji
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Pozyskanie środków unijnych na infrastrukturę społeczną na wsi (miejsca spotkań i aktywności kulturalnej) - Możliwość nauki i szkolenia na odległość (Internet) - Możliwość dofinansowania różnicowania działalności gospodarczej na wsi - Dalszy szybki rozwój gospodarki - Rosnące zapotrzebowanie na tradycyjne wyroby i usługi rzemieślnicze	- Zmiany mechanizmu wsparcia rolnictwa w UE - Malejący przyrost naturalny - Negatywne postrzeganie ochrony obszarów przyrodniczych wynikających z przekonania, że ogranicza to rozwój - Migracja zarobkowa

3.4. Analiza SWOT przeprowadzona dla poszczególnych sektorów

I. Sektor publiczny

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Struktura organizacyjna 2. Zaplecze lokalowe 3. Wyposażenie techniczne 4. Dobre rozeznanie w problemach życia społeczno-gospodarczego terenu 5. Wysoka pozycja w rankingach społecznych 6. Przygotowany kapitał ludzki 7. Znajomość lokalnego potencjału i możliwości	1. Mała możliwość zmiany kierunków działania 2. Normowany czas pracy 3. Ograniczenie przepisami 4. Sformalizowanie działania 5. Małe zasoby ludzkie 6. Trudności z odpowiednim zaangażowaniem się w pracę nad projektem, wynikające z wypełnianych obowiązków zawodowych 7. Ograniczony budżet
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Zwiększenie liczby organizacji pozarządowych pomocnych w rozwiązywaniu problemów lokalnych	1. Zwiększenie zadań gmin

II. Sektor społeczny (organizacje pozarządowe)

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Różnorodność celów i działań 2. Zaangażowanie / czynnik ludzki 3. Różnorodność pomysłów 4. Umiejętność poszukiwania środków finansowych 5. Znaczące oddziaływanie społeczne 6. Doświadczenie we współpracy z władzami lokalnymi 7. Umiejętność współdziałania z różnymi partnerami	1. Brak bazy lokalowej i wyposażenia 2. Brak środków finansowych na rozwój, promocję i realizację pomysłów 3. Brak środków na bieżącą działalność 4. Słaba współpraca pomiędzy organizacjami 5. Mała aktywność szeregowych członków 6. Mała liczba organizacji
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskiwanie środków finansowych z UE	1. Zbytne skomplikowanie procedur funkcjonowania organizacji

III. Sektor prywatny (gospodarczy)

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Środki finansowe (kapitał) 2. Wyposażenie techniczne 3. Przynależność do organizacji gospodarczych lokalnych, regionalnych i ogólnokrajowych 4. Kontakty z innymi przedsiębiorcami	1. Brak czasu na działania poza biznesem 2. Brak motywacji i przekonania do współpracy z organizacjami pozarządowymi 3. Brak współdziałania z sektorem publicznym 4. Orientacja na zysk 5. Mała konsolidacja przedsiębiorców 6. Brak odpowiedniej reprezentacji w kontaktach z władzami samorządowymi
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Pozyskiwanie środków finansowych z UE na rozwój 2. Dobra koniunktura gospodarcza	1. Spowolnienie rozwoju gospodarczego kraju 2. Bariery instytucjonalne - wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej

3.5. Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy

Z przeprowadzonej analizy słabych i mocnych stron całego obszaru oddziaływania LGD można wysunąć wnioski, iż teren działalności LGD „Między Odrą a Bobrem” jest, dzięki zasobom naturalnym (lasy, rzeki, akweny wodne, ukształtowanie terenu, liczne zabytki), atrakcyjny turystycznie, a dzięki potencjałowi demograficznemu (młode społeczeństwo) i położeniu (bliskość dużych aglomeracji), ma szansę na rozwój. Jednakże wykorzystanie tych atutów pozostawia szerokie pole do działania.

Mała aktywność mieszkańców, spowodowana brakiem umiejętności i wiedzy, a także brakiem wystarczających środków finansowych i dobrych wzorców, jest przyczyną małej ilości przedsiębiorstw (MSP) oraz organizacji społecznych. Ponadto, inicjatywy i pomysły małych środowisk rzadko mają szansę na realizację, z powodu niewielkiego kapitału własnego oraz niewielkiego wsparcia władz lokalnych.

Sama natura i zabytki nie wystarczą także do zainteresowania nimi otoczenia zewnętrznego. Trzeba je uporządkować, wypromować i stworzyć warunki dla ludzi, chcących odwiedzić nasze atrakcyjne tereny. Restauracja zabytków, budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, a także imprezy promocyjne wymagają środków. Do tego potrzebne są także umiejętności. Na wzrost jednych i drugich jest szansa przy uzyskaniu dotacji unijnych.

Przez lata zaniedbań, a także zmian kulturowych, nastąpiło rozluźnienie więzi społeczność lokalnych. Brak miejsc do spotkań, brak infrastruktury publicznej w małych miejscowościach pogłębia jeszcze ten proces, który prowadzi do niezadowolenia, apatii i ucieczki ze wsi do miast. Zaktywizowanie liderów lokalnych i pomoc finansowa w odbudowie i budowie przestrzeni publicznej małych miejscowości jest szansą na zahamowanie tego niekorzystnego procesu i zachowanie tożsamości lokalnej oraz specyfiki lokalnej kultury i obyczajowości..

Jednocześnie, z analizy przeprowadzonej dla poszczególnych sektorów reprezentujących skład LGD „Między Odrą a Bobrem” można wysunąć wniosek, że współpraca tych trzech sektorów, po raz pierwszy na taką skalę, z których każdy ma inne silne i słabe strony, a które to silne i słabe strony wzajemnie się uzupełniają, powinna przynieść korzystne efekty dla rozwoju obszaru działania LGD.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje

4.1. Cele i przedsięwzięcia realizowane w ramach działania 4.1 Wdrażanie LSR

Cele LSR zostały sformułowane przez przedstawicieli lokalnej społeczności podczas warsztatów strategicznych przeprowadzonych w 25 września 2008r. Do pracy przy określaniu celów zaproszono Radę Stowarzyszenia charakteryzującą się przedstawicielstwem wszystkich sektorów realizujących Lokalną Strategię Rozwoju. Przy określaniu celów Lokalnej Strategii Rozwoju wzięto pod uwagę wnioski wynikające z analizy SWOT, a także potrzeby mieszkańców wyrażone w sondażu ankietowym przeprowadzonym na obszarze LGD w miesiącu lutym 2008r.

Określenie celów LSR zostało poprzedzone wypracowaniem wspólnej, akceptowanej przez wszystkich uczestników warsztatów strategicznych wizji obszaru.

Wizja obszaru:

Kraina „Między Odrą a Bobrem” to obszar przyjazny turystom, który mieszkańcy promują i realizują swoje marzenia w oparciu o miejscowe bogactwo.

Cele ogólne LSR zostały sformułowane w następujący sposób:

- **Pobudzanie aktywności mieszkańców.**
- **Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby.**
- **Zachowanie dziedzictwa lubuskiego i wiejskiej specyfiki obszaru.**

Przyjęte cele ogólne są w pełni zgodne z celami Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Przyjęte w LSR cele ogólne wzajemnie się uzupełniają.

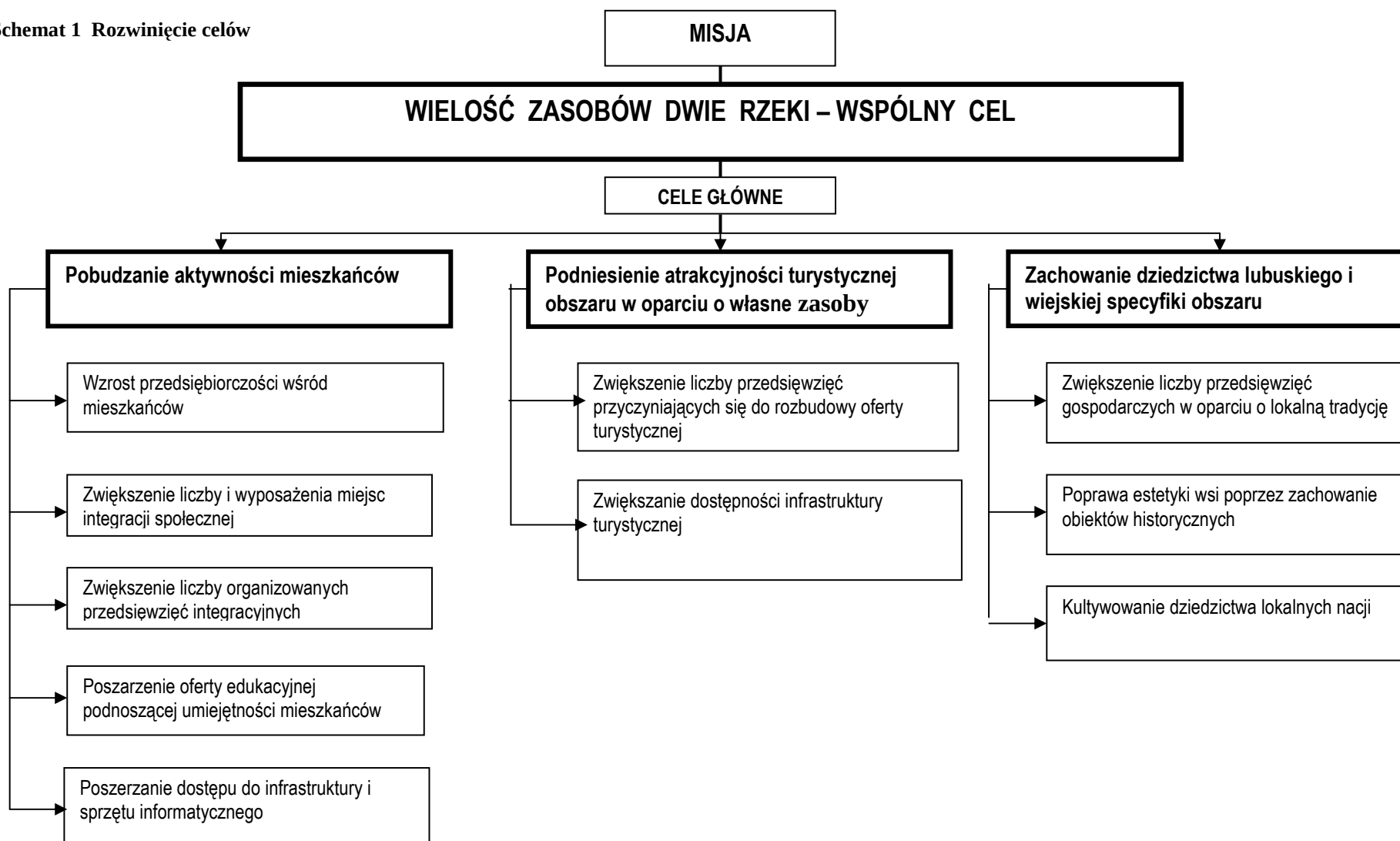
Cel pierwszy dotyczy konieczności aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców poprzez nabywanie wiedzy, umiejętności, wspieranie inicjatyw obywatelskich i biznesowych. W konsekwencji mieszkańcy oczekują wzmocnienia samorządności i samowystarczalności, większego poczucia odpowiedzialności za kreowanie rozwoju lokalnego. Termin osiągnięcia celu – 2014r.

Cel drugi oznacza wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców głównie w zakresie działalności powiązanej z turystyką z uwagi na duży potencjał rozwojowy tej dziedziny gospodarki lokalnej. Dla realizacji tego celu niezbędna jest głównie poprawa lokalnej infrastruktury (rekreacyjnej, turystycznej, itp.) Cel drugi zawiera w sobie także ideę rozwoju zrównoważonego – opartego na istniejących zasobach i kreowanego w poszanowaniu przyrody. Termin osiągnięcia celu – 2014r.

Cel trzeci podkreśla konieczność zachowania lokalnej tożsamości przez zachęcanie do kultywowania tradycji, wzmacnianie poczucia dumy z własnej kultury oraz wiejskiego charakteru otoczenia. Realizacja celu trzeciego ma zapobiegać niekorzystnym zmianom w krajobrazie wsi, sąsiadujących z aglomeracją miejską Zielonej Góry, Nowej Soli i Krosna Odrzańskiego oraz sprzyjać większej integracji obszaru i jego mieszkańców. Termin osiągnięcia celu – 2014r.

Cele ogólne zostały doprecyzowane poprzez cele szczegółowe, w których wskazano konkretne efekty założone do osiągnięcia w okresie realizacji programu. Celom szczegółowym przyporządkowano kierunki działania przyjęte przez mieszkańców wskazujące jakie przedsięwzięcia są planowane przez LGD do finansowania ze środków przeznaczonych na LSR. Wypracowane cele mają charakter długofalowy i zapewniają ciągłość oraz trwałość rozwoju. Cele te są spójne z uwarunkowaniami lokalnymi, takimi jak bogactwo przyrodnicze i dziedzictwo historyczno-kulturowe, bliskie położenie względem większych miast, słabo rozwinięta infrastruktura społeczna i niski poziom aktywności mieszkańców, brak integracji wewnątrz miejscowości. Komplementarna realizacja założonych celów zmierza do innowacyjnego rozwoju obszaru w oparciu o posiadane zasoby i integrację zaangażowanych podmiotów lokalnych.

Schemat 1 Rozwinięcie celów

Rozwinięcie celów - opis

Cel ogólny I

Tabela 13 Cel ogólny I

Cel ogólny	
I. Pobudzanie aktywności mieszkańców	
Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
1. Wzrost przedsiębiorczości wśród mieszkańców	Podjęcie działań w zakresie: 1) usług dla ludności; 2) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
2. Zwiększenie liczby i wyposażenia miejsc integracji społecznej	Podjęcie działań w zakresie: 1) budowy remontu i wyposażenia świetlic wiejskich; 2) kształtowania obszaru o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców; 3) remontu, budowy, wyposażenia obiektów sportowych i rekreacyjnych ;
3. Zwiększenie liczby organizowanych przedsięwzięć integracyjnych	Podjęcie działań w zakresie: 1) organizacji imprez integracyjnych lub, kulturalnych 2) organizacji imprez sportowych lub rekreacyjnych
4. Poszerzenie oferty edukacyjnej podnoszącej umiejętności mieszkańców	Podjęcie działań w zakresie: 1) organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym
5. Poszerzanie dostępu do infrastruktury i sprzętu informatycznego	Podjęcie działań w zakresie: 1) zakupu sprzętu informatycznego i oprogramowania; 2) instalacji internetu w świetlicach wiejskich

Cel ogólny II

Tabela 14 Cel ogólny 2

Cel ogólny	
II. Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby	
Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
1. Zwiększenie liczby przedsięwzięć przyczyniających się do rozbudowy oferty turystycznej	Podjęcie działań w zakresie: 1) usług turystycznych;
2. Zwiększanie dostępności infrastruktury turystycznej	Podjęcie działań w zakresie: 1) usług informatycznych związanych z turystyką oraz wydawanie publikacji turystycznych; 2) budowy, remontu i wyposażenia, oznakowania małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej; 3) promowania, oznakowania, zachowania cennych obszarów przyrodniczych i krajobrazowych

Cel ogólny III

Tabela 15 Cel ogólny 3

Cel ogólny	
III. Zachowanie dziedzictwa lubuskiego i wiejskiej specyfiki obszaru	
Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia
1. Zwiększenie liczby przedsięwzięć gospodarczych w oparciu o lokalną tradycję	Podjęcie działań w zakresie: 1) promocji produktów i usług lokalnego dziedzictwa; 2) budowy, adaptacji i wyposażenia obiektów do sprzedaży i wyrobu produktów tradycyjnych;
2. Poprawa estetyki wsi poprzez zachowanie obiektów historycznych	Podjęcie działań w zakresie: 1) odbudowy i renowacji obiektów zabytkowych; 2) oznakowania obiektów zabytkowych;
3. Kultywowanie dziedzictwa lokalnych nacji	Podjęcie działań w zakresie: 1) zachowania tradycji, zwyczajów, języka i obrzędów, 2) zachowania tradycyjnych zawodów i rzemiosła

4.2. Wskaźniki

Na potrzeby monitorowania postępów w realizacji LSR zostały opracowane wskaźniki. Należy zaznaczyć, że cyt: Wskaźniki mają za zadanie wskazywać lokalnym grupom działania, czy osiągną one cele szczegółowe i cele ogólne strategii i czy przedsięwzięcia w nich zawarte są efektywne. Tym samym wskaźniki stanowią „drogowskaz” prawidłowej realizacji strategii¹. Wskaźniki zostały ujęte w tabeli odrębnie dla celów ogólnych celów szczegółowych i przedsięwzięć określonych w LSR.

Wskaźniki **produktu** – to materialne efekty działań w projekcie czyli wszystkie te elementy, zakupione za środki LGD i własne beneficjentów, które stanowią efekt wszystkich robót, dostaw i usług, odnoszą się do przedsięwzięć określonych w LSR. Za osiągnięcie produktów odpowiadają beneficjenci, którzy w ramach lokalnej strategii rozwoju wdrażają projekty. Powinny oni rozliczać produkty przed LGD, która odpowiada w całości za realizację LSR. Te właśnie projekty powinny przynosić wymierne, policzalne efekty. Na okoliczność monitorowania i kontroli wskaźników produktów została opracowana ankieta.

Wskaźniki **rezultatu** – to zaobserwowane w trakcie realizacji strategii lub pojedynczego projektu zmiany wśród tych, którzy korzystają z produktów. Za rezultaty można także uznać sposób eksploatacji infrastruktury, powstałej w wyniku robót budowlanych, dostaw czy usług, odnoszą się do celów szczegółowych określonych w LSR.

Wskaźniki **oddziaływania** – to długotrwałe, pozytywne konsekwencje realizowanych w ramach strategii operacji nie tylko dla bezpośrednich beneficjentów po zakończeniu ich udziału w projekcie lub po ukończeniu danej inwestycji, a także pośrednie konsekwencje dla innych adresatów, znajdujących się w otoczeniu, odnoszą się do celów ogólnych określonych w LSR.

Wskaźniki rezultatu i oddziaływania celów ogólnych i celów szczegółowych są monitorowane poprzez pozyskiwanie danych z GUS oraz danych dostępnych w rejestrach i ewidencjach, w tym prowadzonych przez gminy należące do LGD Między Odrą a Bobrem i pozyskiwane od podmiotów realizujących operacje z programu Leader.

¹ P. Kościelecki, E. Bloch, R. Śpiewak, K. Zalewska, Podręcznik tworzenia i ewaluacji wskaźników w lokalnych strategiach rozwoju.

Tabela Wskaźniki: produktu, rezultatu, oddziaływania

Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Stan początkowy	Stan docelowy	Wskaźnik rezultatu	Stan początkowy	Stan docelowy	Wskaźnik oddziaływania	Stan początkowy	Stan docelowy
				2008	2015		2008	2015		2008	2014
I. Pobudzenie aktywności mieszkańców	1. Wzrost przedsiębiorczość i wśród mieszkańców	Podjęcie działań w zakresie:		liczba	liczba		liczba	liczba	Frekwencja wyborcza w wyborach do samorządu gminy (średnia z 11 gmin należących do LGD) dane z PKW	2006 %	2014 %
		1) usług dla ludności	Rozpoczęta działalność gospodarcza przez rolników i mikro-przedsiębiorców	0	12	Gospodarcze podmioty prywatne wpisane do REGON (suma z gmin LGD) dane z GUS	6811	8200		50,71	52,71
		2) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa									
	2. Zwiększenie liczby i wyposażenia miejsc integracji społecznej	1) budowy, remontu i wyposażenia świetlic wiejskich	Wybudowane i wyremontowane oraz doposażone świetlice wiejskie oraz	0	40	Podmioty społeczne działające w przestrzeni publicznej (suma stowarzyszeń z 11 gmin LGD - dane z gmin)	125	165			
		2) kształtowania obszaru o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców	zagospodarowane obszary o znaczeniu dla mieszkańców								
		3) remontu, budowy wyposażenia obiektów sportowych i rekreacyjnych	Wybudowane i wyremontowane obiekty sportowe	0	14						
	3. Zwiększenie liczby organizowanych przedsięwzięć integracyjnych	1) organizacji imprez integracyjnych lub, kulturalnych	Zorganizowane imprezy kulturalne i sportowo-rekreacyjne	0	32						
		2) organizacji imprez sportowych lub rekreacyjnych									

	4. Poszarzenie oferty edukacyjnej podnoszącej umiejętności mieszkańców	1) organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym	Zorganizowane szkolenia oraz imprezy edukacyjne	0	6						
	5. Poszerzanie dostępu do infrastruktury i sprzętu informatycznego	1) zakupu sprzętu informatycznego i oprogramowania	Zorganizowane punkty odbioru Internetu wraz z zakupionym sprzętem informatycznym	0	4	Osoby odwiedzające utworzone punkty instalacji internetu ilość w roku (dane od beneficjentów)	0	2500			
		2) instalacji internetu w świetlicach wiejskich									
Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Stan początkowy	Stan docelowy	Wskaźnik rezultatu	Stan początkowy	Stan docelowy	Wskaźnik oddziaływania	Stan początkowy	Stan docelowy
				2008	2008		2008	2015		2008	2015
II. Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby	1. Zwiększenie liczby przedsięwzięć przyczyniających się do rozbudowy oferty turystycznej	Podjęcie działań w zakresie:		liczba	liczba		liczba	liczba		liczba	liczba
		1) usług turystycznych	Rozbudowana baza i oferta turystyczna	0	5	Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (suma wg rejestru prowadzonego przez 11 gmin LGD)	55	75	Udzielone noclegi (suma z 11 gmin należących do LGD) dane z GUS	80415	82000
	2. Zwiększanie dostępności infrastruktury turystycznej	1) usług informatycznych związanych z turystyką oraz wydawanie publikacji turystycznych	Turystyczne produkty (strony Internet, filmy promocyjne, wydawnictwa)	0	20	Przygotowane miejsca noclegowe w innych obiektach hotelarskich (suma wg rejestru	971	1270			

		2) budowy, remontu i wyposażenia oznakowania małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Wybudowane i wyposażone place zabaw oraz miejsca integracji społecznej	0	36	prowadzonego przez 11 gmin LGD)					
		3) promowania, oznakowania, zachowania cennych obszarów przyrodniczych i krajobrazowych	Upamiętnione cenne obszary krajobrazowe i przyrodnicze	0	2	Zachowane pomniki przyrody (suma z 11 gmin należących do LGD) dane GUS	211	211			
Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu	Stan początkowy	Stan docelowy	Wskaźnik rezultatu	Stan początkowy	Stan docelowy	Wskaźnik oddziaływania	Stan początkowy	Stan docelowy
				2008	2015		2008	2015		2008	2015
III. Zachowanie dziedzictwa lubuskiego i wiejskiej specyfiki obszaru	1. Zwiększenie liczby przedsięwzięć w oparciu o lokalną tradycję	Podjęcie działań w zakresie:		liczba	liczba		Liczba	Liczba		liczba	liczba
		1) promocji produktów i usług lokalnego dziedzictwa	Zorganizowane imprezy, Wydawnictwa z elementami dziedzictwa oraz zakupiony sprzęt do upamiętniania dziedzictwa	0	5	Podjęte przedsięwzięcia związane z lokalnym produktem (uprawą winorośli - suma z 11 gmin należących do LGD) dane z gmin	11	30	Zachowane obiekty zabytkowe wpisane do rejestru Konserwatora zabytków (suma z 11 gmin należących do LGD) dane z gmin	161	161
		2) budowy, adaptacji i wyposażenia obiektów do sprzedaży i wyrobu produktów tradycyjnych	Wybudowane obiekty do wyrobu i sprzedaży lokalnych produktów	0	2						

2. Poprawa estetyki wsi poprzez zachowanie obiektów historycznych	1) odbudowy i renowacji obiektów zabytkowych	Poddane renowacji obiekty zabytkowe (kościóły, budynki cmentarze)	0	15	Odwiedziny w muzeach położonych na terenie LGD w roku (suma odwiedzających muzea w Świdnicy, Drzonowie, Ochli) dane z muzeów	52311	55000
	2) oznakowania obiektów zabytkowych	Oznakowane ekspozycje wystawowe	0	1			
3. Kultywowanie dziedzictwa lokalnych nacji	1) zachowania tradycji, zwyczajów, języka i obrzędów	Zorganizowane imprezy kultywujące lokalne dziedzictwo (dożynki, spotkania)	0	13	Wzrost organizowanych cyklicznie w gminach LGD przedsięwzięć kultywujących dziedzictwo (dożynki, spotkania, biesiady, pokazy warsztaty, otwarte dni) dane z gmin)	48	70
	2) zachowania tradycyjnych zawodów i rzemiosła	Zorganizowane imprezy kultywujące lokalne zawody i tradycje	0	4			

Ankieta na potrzeby LGD Między Odrą a Bobrem

Realizacja celów Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem wg wskaźników rezultatów i oddziaływania

stan na 31.12.r.

Szanowni Państwo! Przed przystąpieniem do wypełnienia ankiety należy dokładnie przeczytać ankietę. Przy wypełnianiu stosować się do wskazówek podanych w tekście.

I. Dane Gminy (można przybić pieczęć firmową)

1. Nazwa:
2. Adres:

Lp	Opis wskaźnika	Ilość podana liczbą
1	Podmioty społeczne działające w przestrzeni publicznej – suma stowarzyszeń działających na terenie gminy	
2	Osoby odwiedzające utworzone punkty instalacji internetu, ilość w roku – suma ze wszystkich punktów na terenie gminy utworzonych przy udziale dotacji z programu Leader*	
3	Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie – suma wg rejestru prowadzonego przez gminę	
4	Przygotowane miejsca noclegowe w innych obiektach hotelarskich – suma wg rejestru prowadzonego przez gminę	
5	Zachowane pomniki przyrody – suma pomników położonych na terenie gminy	
6	Zachowane obiekty zabytkowe wpisane do rejestru Konserwatora zabytków – suma zachowanych obiektów położonych na terenie gminy	
7	Podjęte przedsięwzięcia związane z lokalnym produktem (uprawą winorośli) suma przedsięwzięć realizowanych na terenie gminy	
8	Odwiedziny (ilość w roku) w muzeach położonych na terenie gminy (jeżeli występują) – suma odwiedzających muzea*	
9	Organizowane w gminach LGD cyklicznie przedsięwzięcia kultywujące dziedzictwo (dożynki, spotkania, biesiady, pokazy warsztaty, otwarte dni) – suma przedsięwzięć realizowanych na terenie gminy	

* Uwaga! Jeżeli nie dotyczy wstawić kreskę

Data:

Imię i nazwisko osoby wypełniającej

4.3. Procedura zmiany celów i wyboru operacji

Zmiana celów i przedsięwzięć wymaga udziału szerokiego grona członków LGD i powinna być dokonana na poziomie Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia.

O zmianę mogą wnioskować:

- Komisja Rewizyjna (po dokonaniu corocznej ewaluacji funkcjonowania LGD),
- Członkowie LGD (w liczbie minimum 17 członków podpisanych pod wnioskiem),
- Zarząd LGD,
- Dyrektor Biura LGD,
- potencjalni beneficjenci (w liczbie minimum 50)

Wniosek o zmianę celów i wyboru operacji musi zawierać uzasadnienie.

Zmiana celów i wyboru operacji przez Walne Zebranie Członków jest możliwa pod warunkiem ujęcia w powiadomieniu o porządku obrad informacji o planowanej dyskusji i głosowaniu w tej kwestii.

4.4. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania 4.2 Wdrażanie projektów współpracy

Projekty dotyczące współpracy krajowej i międzynarodowej zostaną opisane po wyłonieniu przez LGD Między Odrą a Bobrem partnerów, z którymi zostanie nawiązana współpraca.

4.5. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania 4.3 Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja

W ramach działania 4.3. Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja przewiduje się organizację Biura LGD, świadczącego dla mieszkańców nieodpłatnie usługi informacyjne, szkoleniowe i doradcze w zakresie możliwości finansowania działań objętych wsparciem w ramach LSR. Działalność Biura LGD polegać będzie na animowaniu i aktywizowaniu mieszkańców do czynnego udziału we wdrażaniu LSR. W celu ułatwienia mieszkańcom nabywania umiejętności systematycznie będą organizowane działania edukacyjne i promocyjne, takie jak:

- spotkania informacyjne dotyczące poszczególnych działań objętych LSR,
- warsztaty dotyczące planowania projektów,
- działania reklamowe oraz druk i kolportaż materiałów promocyjnych o możliwościach finansowania projektów.

Wszelkie spotkania organizowane będą w miejscach dostępnych dla wszystkich mieszkańców (tj. spotkania w każdej gminie, również w poszczególnych wsiach niebędących siedzibami gmin jeżeli zajdzie taka potrzeba). Planuje się organizację specjalnych spotkań dla poszczególnych grup potencjalnych beneficjentów – sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. Przewiduje się intensywną działalność informacyjną przed każdym ogłaszaniem naborem wniosków. Metody i intensywność upowszechniania informacji o możliwościach włączenia się przez mieszkańców w proces wdrażania LSR będą dostosowywane do kreatywności mieszkańców obszaru LGD Między Odrą a Bobrem. LGD prowadzić będzie również stronę internetową do bieżącej komunikacji z lokalną społecznością. LGD prowadzić będzie bazę liderów lokalnych (niezależnie od sektora), z którymi komunikować się będzie regularnie za pośrednictwem poczty elektronicznej (prowadzenie serwisu informacyjnego), poczty tradycyjnej, poprzez kolportaż materiałów informacyjnych, telefonicznie lub bezpośrednio. Baza będzie na bieżąco uzupełniana o kolejne wpisy. LGD będzie wydawało regularnie biuletyn informacyjny dystrybuowany za pośrednictwem samorządów, sołtysów, parafii, szkół i innych często odwiedzanych przez mieszkańców miejsc publicznych.

W ramach wybranych do dofinansowania operacji wymagać się będzie od projektodawców dopełnienia obowiązków promocyjnych związanych z informowaniem o dofinansowaniu przedsięwzięcia ze środków PROW.

5. Określenie misji LGD

Podczas warsztatów strategicznych przeprowadzonych w dniu 25 września 2008r. członkowie Rady Stowarzyszenia uczestniczący w spotkaniu oraz członkowie Zarządu LGD kreślili misję Lokalnej Grupy Działania Między Odrą a Bobrem, stanowiącą podstawowy, strategiczny cel powołania Stowarzyszenia. Misja została sformułowana w sposób hasłowy, łatwy do zapamiętania i określający specyfikę LGD oraz wizję przyszłości.

Misja Lokalnej Grupy Działania Między Odrą a Bobrem:

WIELOŚĆ ZASOBÓW, DWIE RZEKI – WSPÓLNY CEL

6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju, określone na podstawie analizy SWOT i specyfiki obszaru, realizują priorytety wspólnotowe i krajowe ustalone dla obszarów wiejskich.

Pomimo dużego potencjału przyrodniczego, historycznego i kulturowego, dobra te nie były dotychczas w wystarczającym stopniu wykorzystywane do przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego. Gminy wiejskie, położone blisko większych miast w ich cieniu, stanowią często „sypialnie miasta”. W najtrudniejszej sytuacji były miejscowości oddalone od głównego węzła komunikacyjnego (tj. drogi krajowej Nr 3). Opracowana strategia dla LGD Między Odrą a Bobrem zintegrowała i zaktywizowała wszystkich partnerów. Przy ich aktywnym udziale dokonano wyboru celów w oparciu o miejscową kulturę, tradycję, bogactwo materialne, w tym historyczne i przyrodnicze. Realizacja celów pozwoli na poprawę relacji wieś-miasto i wzmocni rozwój gospodarczy obszarów dotąd peryferyjnych.

Ludność lubuska mieszkająca na terenie LGD zamierza promować swój obszar, oferując mieszkańcom Zielonej Góry, Nowej Soli, Krosna Odrzańskiego czy niewielkiego Sulechowa, bliski wypoczynek w komfortowych warunkach, ciszy, spokoju, w bliskości wspaniałej, nieskażonej przyrody oraz powrót do korzeni, tj. kultury, tradycji, zwyczajów i kuchni regionalną stanowiącą niejednokrotnie mieszaninę różnych kultur.

Realizacja strategii przyczyni się również do integracji mieszkańców wsi z tzw. rezydentami, którzy zachęteni zmianami w miejscu zamieszkania, mogą wnieść cenny wkład w rozwój wsi przez swój aktywny udział w profesjonalnych dziedzinach wiedzy, jak np. budownictwo, architektura krajobrazu, znajomość języków.

Określone w LSR cele wykorzystują bogate zasoby wsi i swoją specyfikę przez planowane przedsięwzięcia (turystyka i usługi), kulturę i tradycję tygła lubuskiego (zabytki, imprezy, rzemiosło, kuchnię), budowę i remont obiektów kultury, sportu, edukację, poprawę estetyki wsi, integrację z mieszkańcami miast.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Lokalna Strategia Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem to podejście zintegrowane. Opracowana przy aktywnej współpracy sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego pozwoliła na wypracowanie takich celów, gdzie każdy z sektorów realizując cele własne przyczyni się do lepszego wykorzystania posiadanych zasobów obszaru i wzmocni zakładany efekt synergii. Wzajemna współpraca przyczyni się do wykreowania liderów, podniesienia świadomości mieszkańców, ich integracji, nabycia nowych umiejętności, współpracy, samorządności, zmiany postaw, aktywizacji i podniesienia poziomu optymizmu. Zaplanowane do wdrożenia przedsięwzięcia zmierzają do realizacji wspólnej wizji, tj. marzeń mieszkańców w oparciu o miejscowe bogactwo, kultywowanie tradycji lubuskiego tygła i rozwój turystyki. Za bezcenne bogactwo, które kreować będzie rozwój gospodarczy uznano zasoby przyrodnicze, kulturowe i ludzkie. Szczególną rolę przypisano wartościom przyrodniczo-historycznym.

Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego będzie celem wszystkich przedsięwzięć, które przyczynią się do podniesienia jakości życia mieszkańców i ich integracji.

Zasoby przyrodnicze zostaną wykorzystane przy realizacji przedsięwzięć zwianych z rozwojem turystyki, sportu, ochroną przyrody, np. budowa ścieżek przyrodniczych, edukacyjnych, rowerowych, pieszych, zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych, małej infrastruktury przyrodniczej i poprawę estetyki miejscowości.

Zasoby historyczne zostaną wykorzystane poprzez realizację przedsięwzięć związanych z rewitalizacją obiektów historycznych i ich przystosowaniem do pełnienia nowych funkcji, np. turystycznych, edukacyjnych, promocyjnych.

Zasoby kulturowe – przedsięwzięcia związane z kultywowaniem kultury lubuskiego tygła, integracją mieszkańców, wzmocnią ich tożsamość, aktywność, szacunek dla tradycji. Umożliwią promocję obszaru i podniesienie jego konkurencyjności turystycznej i stanowić mogą źródło dodatkowych dochodów mieszkańców.

Zasoby ludzkie – przedsięwzięcia dotyczyć będą wzrostu poziomu wiedzy, zachowania tradycji i kultury lubuskiego tygła, integracji, samorealizacji i aktywności społeczno-gospodarczej.

Wszystkie sektory tworzące LGD odniosą korzyści z realizacji LSR przez wzajemną korelację przedsięwzięć, które się uzupełniają i są od siebie zależne. Tylko ich wielosektorowy charakter umożliwi przyspieszenie rozwoju gospodarczego.

Wykorzystanie zasobów przyrodniczych przy ich dużej różnorodności podniesie atrakcyjność turystyczną, poprawi promocję obszaru. Sektor publiczny wspierać będzie te działania przez poprawę stanu ochrony środowiska i stanu infrastruktury technicznej i społecznej. Przedsiębiorczy mieszkańcy realizować będą przedsięwzięcia związane z uzyskaniem dodatkowego dochodu z działalności pozarolniczej i gospodarczej, w tym działalności usługowej i rzemieślniczej. Przyczyni się to do poprawy statusu materialnego mieszkańców, wzrostu dochodów gminy, powstania nowych, atrakcyjnych miejsc pracy.

Poprawa stanu infrastruktury społecznej we wsiach realizujących Plany Odnowy Wsi wzbogaci ofertę turystyczną, poprawi wizerunek i estetykę wsi, zmniejszy patologię, podniesie jakość życia i zintegruje mieszkańców.

Aktywizacja mieszkańców, działalność sektora pozarządowego w zakresie kultywowania tradycji i kultury lubuskiego tygla przyczyni się do wzrostu napływu turystów, zmiany mentalności i integracji mieszkańców wieś-miasto.

Projekty współpracy w kraju i z zagranicą umożliwią wymianę doświadczeń i będą inspiracją dla nowych przedsięwzięć i wspólnej realizacji projektów.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Innowacyjne podejście w ramach LSR, to przede wszystkim włączenie dużej grupy mieszkańców w bezpośrednie opracowanie dokumentu strategicznego, poprzez działania lokalnych przedstawicieli liderów (sołtysów, przedstawicieli stowarzyszeń, fundacji, osób fizycznych).

Grupa pracująca bezpośrednio na warsztatach wykazała się bardzo dużą dojrzałością i zrozumieniem wspólnoty różnych sektorów z jedenastu gmin. Nie notowano przypadków „patriotyzmu” gminnego czy sektorowego. Wprawdzie realizacja LSR opiera się o zasoby uwzględnione w strategiach gmin, jednak tylko aktywne i komplementarne ich wykorzystanie może przynieść wymierny efekt gospodarczy.

W odróżnieniu od strategii gmin, za których realizację odpowiada Wójt/Burmistrz, za realizację LSR czują się odpowiedzialni mieszkańcy, którzy dysponują również instrumentami do jej wdrożenia, przez możliwość realizacji komplementarnych operacji (wsparcie finansowe na poziomie lokalnym przy zaangażowaniu własnych – sołeckich, gminnych i prywatnych środków finansowych).

Uspołecznienie strategii i aktywność mieszkańców w jej wdrożenie przez trzy sektory stawia wielkie wyzwanie i szansę. Możliwość celowego planowania przedsięwzięć gospodarczych w oparciu o turystyczne wykorzystanie zasobów przyczyni się do poprawy stanu niedostatecznej infrastruktury turystycznej, poszerzenie dostępnego na miejscu wachlarza usług, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, poprawę infrastruktury społecznej, szczególnie w miejscowościach położonych dalej od Zielonej Góry, Krosna Odrzańskiego, Sulechowa czy Nowej Soli. Wdrożenie LSR zwiększy poczucie wartości i odpowiedzialności mieszkańców za rozwój obszaru i swój własny, a uzupełniające przedsięwzięcia rzutować będą na wzrost jakości życia każdej jednostki i wspólnoty. Zaproponowane rozwiązania innowacyjne wiążą się z szerokim wykorzystaniem wszystkich zasobów, tj. przyrodniczych, kulturowych, historycznych, finansowych i ludzkich. Równoczesne ich wykorzystanie w tak dużej skali i przez tak dużą liczbę podmiotów nie było nigdy dotąd planowane na tym obszarze.

Pobudzenie aktywności mieszkańców winno zaowocować ciekawymi pomysłami na nowatorskie wykorzystanie lokalnych zasobów, uruchomienie nowych działalności

gospodarczych i kulturalnych oraz wykorzystaniem bliskości większych miast jako szansy rozwojowej. Nowa oferta turystyki weekendowej (w tym aktywnej), łatwo dostępnej z powodu bliskości atrakcyjnych terenów może być dla mieszkańców miast sentymentalnym powrotem do korzeni i atrakcyjną formą spędzenia wolnego czasu.

Doświadczenia te będzie można wykorzystać również na innych obszarach, położonych wokół większych miast, gdzie brakuje pomysłów na wykorzystanie wewnętrznego potencjału na bliższą współpracę i wzajemne korzyści.

Budowanie LGD przyczyniło się do zidentyfikowania dużej grupy partnerów lokalnych, którzy swoje cele realizowali w rozproszeniu i z różnym skutkiem. Ich integracja wokół wspólnego celu jest dodatkową korzyścią, która wpłynie na powodzenie wdrożenia LSR oraz wzrostu zainteresowania działalnością LGD i pozyskaniem nowych członków.

Również rywalizacja wnioskodawców spowoduje wzrost jakości zgłaszanych projektów, co umożliwi wybór najbardziej pożądanых dla realizacji założonych celów.

Aktywizacja mieszkańców w celu zachowania i wzmocnienia tożsamości stworzy szansę pozyskania nowych mieszkańców z miast do wspólnej pracy i nie pozwoli na bezpowrotną utratę wiejskiego charakteru miejscowości.

LGD poprzez otwarte działania, intensywnie promowane na zewnątrz będzie inspirowało inne grupy do podejmowania sprawdzonych u siebie działań. Otwartość LGD będzie również się wyrażała podejmowaniem sprawdzonych działań, zainicjowanych przez inne Lokalne Grupy Działania oraz organizacje. Przyszłe, planowane projekty współpracy podejmowane przez LGD będą wpływać na transformację nowych pomysłów dotyczących realizacji celów wyznaczonych przez członków LGD Między Odrą a Bobrem.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie LSR”, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów

9.1. Kryteria

9.1.1 Kryteria zgodności z LSR

- ♣ Zgodność celu operacji z celami LSR w zakresie potwierdzenia: Czy cel operacji realizuje co najmniej:
 - o jeden cel ogólny określony w LSR? Ocena: Spełnia/Nie spełnia,
 - o jeden cel szczegółowy określony w LSR? Ocena: Spełnia/Nie spełnia,
 - o jedno przedsięwzięcie określone w LSR? Ocena Spełnia/Nie spełnia,

W celu usprawnienia oceny dostępu operacji została opracowana karta oceny wniosku pn.: „**Kryteria zgodności z LSR**” stanowiąca załącznik Nr 1 do Regulaminu Rady.

9.1.3. Kryteria wyboru operacji:

9.1.3.1 Kryteria w zakresie działania Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

- ♣ Wielkość gospodarstwa w ha. W tym kryterium ocenia się wielkość gospodarstwa rolnego wnioskodawcy w porównaniu do średniej gospodarstwa rolnego w danej gminie. Ocena wynosi:
 - poniżej średniej w gminie – 6 pkt,
 - powyżej średniej i do 200% średniej w gminie – 3 pkt,
 - powyżej 200% średniej w gminie – 0 pkt,
- ♣ Miejsce realizacji operacji. W tym kryterium ocenia się wielkość miejscowości, w której jest realizowana operacja. Ocena zależy od liczby mieszkańców miejscowości. Ocena wynosi:
 - gdy operacja jest realizowana w miejscowości liczącej powyżej 2000 mieszkańców – 0 pkt.
 - gdy operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 500 do 2000 mieszkańców – 4pkt.

- gdy operacja jest realizowana w miejscowości liczącej do 500 mieszkańców – 8 pkt
- ♣ Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. W tym kryterium ocenia się, jaka jest wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. Ocena wynosi :
 - gdy wnioskowana kwota stanowi powyżej 70% maks. kwoty dotacji – 0 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi od 40 do 70% maks. kwoty dotacji – 4 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi poniżej 40% maks. kwoty dotacji – 8 pkt
- ♣ Wykorzystanie lokalnych zasobów. W tym kryterium ocenia się, czy realizacja operacji wiąże się z wykorzystaniem lokalnych zasobów (pracy, surowców, dziedzictwa przyrodniczego lub kulturowego i innych). Skala oceny: 0-6 pkt.

9.1.3.2 Kryteria w zakresie działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;

- ♣ Zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy. W tym kryterium ocenia się, czy zasoby, doświadczenie i kwalifikacje wnioskodawcy gwarantują realizację operacji zgodnie z planem i osiągnięcie zakładanych efektów. Skala oceny: 0-5 pkt.
- ♣ Wielkość wnioskodawcy wg zatrudnienia. W tym kryterium ocenia się wielkość firmy wnioskodawcy wg zatrudnienia, czy jest to podmiot jednoosobowy działający w oparciu o samozatrudnienie czy już zatrudnia kilka osób,
 - 1 osoba (samozatrudnienie) – 6 pkt,
 - 2 osoby – 3 pkt,
 - powyżej 2 osób – 0 pkt,
- ♣ Powstanie nowych miejsc pracy. W tym kryterium ocenia się planowane powstanie nowych miejsc pracy po przyznaniu pomocy,
 - powyżej 3 miejsc – 10 pkt,
 - od 2 do 3 miejsc – 6 pkt,
 - 1 miejsce – 0 pkt,
- ♣ Miejsce realizacji operacji. W tym kryterium ocenia się wielkość miejscowości, w której jest realizowana operacja. Ocena zależy od liczby mieszkańców miejscowości. Ocena wynosi:
 - gdy operacja jest realizowana w miejscowości liczącej powyżej 2000 mieszkańców – 0 pkt.
 - gdy operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 500 do 2000 mieszkańców – 4pkt.

- gdy operacja jest realizowana w miejscowości liczącej do 500 mieszkańców – 8 pkt
- ♣ Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. W tym kryterium ocenia się, jaka jest wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. Ocena wynosi:
 - gdy wnioskowana kwota stanowi powyżej 70% maks. kwoty dotacji – 0 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi od 40 do 70% maks. kwoty dotacji – 4 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi poniżej 40% maks. kwoty dotacji – 8 pkt
- ♣ Wykorzystanie lokalnych zasobów. W tym kryterium ocenia się, czy realizacja operacji wiąże się z wykorzystaniem lokalnych zasobów (pracy, surowców, dziedzictwa przyrodniczego lub kulturowego i innych). Skala oceny: 0-6 pkt.

9.1.3.3 Kryteria w zakresie działania Odnowa i rozwój wsi:

- ♣ Innowacyjność operacji. W tym kryterium ocenia się, czy operacja ma – w wymiarze lokalnym - charakter innowacyjny. Ocena:
 - 0 pkt – operację nie uznaje się za innowacyjną,
 - 5 pkt – operację uznaje się za innowacyjną.

Operacja zostanie uznana za innowacyjną jeżeli co najmniej połowa Członków Rady uzna ją za innowacyjną (uzyska średnią arytmetyczną oceny minimum 2,5 pkt)
- ♣ Zasięg oddziaływania operacji – należy rozumieć jako oddziaływanie odnoszące się do miejsca realizacji operacji i również do oddziaływania w szerszym zakresie na otoczenie. Ocena 0 – 3 pkt,
- ♣ Miejsce realizacji operacji. W tym kryterium ocenia się wielkość miejscowości, w której jest realizowana operacja. Ocena zależy od liczby mieszkańców miejscowości. Ocena wynosi:
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej powyżej 2000 mieszkańców – 0 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 1001 do 2000 mieszkańców – 2 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 501 do 1000 mieszkańców – 4 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej do 500 mieszkańców – 8 pkt,
- ♣ Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. W tym kryterium ocenia się, jaka jest wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. Ocena wynosi:
 - gdy wnioskowana kwota stanowi powyżej 70% maks. kwoty dotacji – 0 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi od 40 do 70% maks. kwoty dotacji – 3 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi poniżej 40% maks. kwoty dotacji – 6 pkt

- ♣ Wykorzystanie lokalnych zasobów. W tym kryterium ocenia się, czy realizacja operacji wiąże się z wykorzystaniem lokalnych zasobów (pracy, surowców, dziedzictwa przyrodniczego lub kulturowego i innych). Skala oceny: 0-3 pkt.

9.1.3.2 Kryteria w zakresie działania małe projekty:

- ♣ Zasoby i doświadczenie. W tym kryterium ocenia się, czy zasoby i doświadczenie wnioskodawcy które gwarantują realizację operacji zgodnie z planem i osiągnięcie zakładanych efektów. Skala oceny: 0-5 pkt.
- ♣ Operacja stanowi dobry wzór do naśladowania. W tym kryterium ocenia się, czy zrealizowanie operacji może stanowić zachętę dla innych podmiotów do podjęcia podobnych działań. Skala oceny: 0-2 pkt.
- ♣ Innowacyjność operacji. W tym kryterium ocenia się, czy operacja ma – w wymiarze lokalnym - charakter innowacyjny. Ocena:
 - 0 pkt – operację nie uznaje się za innowacyjną,
 - 2 pkt – operację uznaje się za innowacyjną,

Operacja zostanie uznana za innowacyjną jeżeli co najmniej połowa Członków Rady uzna ją za innowacyjną (uzyska średnią arytmetyczną oceny minimum 1 pkt),
- ♣ Zasięg oddziaływania operacji – należy rozumieć jako oddziaływanie odnoszące się do miejsca realizacji operacji i również do oddziaływania w szerszym zakresie na otoczenie. Ocena 0 – 3 pkt,
- ♣ Miejsce realizacji operacji. W tym kryterium ocenia się wielkość miejscowości, w której jest realizowana operacja. Ocena zależy od liczby mieszkańców miejscowości. Ocena wynosi:
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej powyżej 2000 mieszkańców – 0 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 1001 do 2000 mieszkańców – 2 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej od 501 do 1000 mieszkańców – 4 pkt,
 - operacja jest realizowana w miejscowości liczącej do 500 mieszkańców – 8 pkt,
- ♣ Udział partnerów w realizacji operacji. W tym kryterium ocenia się ile podmiotów – oprócz wnioskodawcy – będzie uczestniczyć w realizacji operacji. Ocena wynosi:
 - gdy operacja będzie realizowana tylko przez wnioskodawcę - 0 pkt.
 - gdy operacja będzie realizowana z udziałem 1-2 partnerów – 2 pkt
 - gdy operacja będzie realizowana z udziałem 3-4 partnerów - 4 pkt
 - gdy operacja będzie realizowana z udziałem 5 lub więcej partnerów – 6 pkt.

- ♣ Wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. W tym kryterium ocenia się, jaka jest wysokość wnioskowanej kwoty pomocy. Ocena wynosi :
 - gdy wnioskowana kwota stanowi powyżej 70% maks. kwoty dotacji – 0 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi od 40 do 70% maks. kwoty dotacji – 3 pkt
 - gdy wnioskowana kwota stanowi poniżej 40% maks. kwoty dotacji – 6 pkt
- ♣ Powiązania-komplementarność operacji z innymi przedsięwzięciami. W tym kryterium ocenia się operację pod kątem jej związków i relacji z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze objętym LSR. Skala oceny: 0-3 pkt.
- ♣ Wykorzystanie lokalnych zasobów. W tym kryterium ocenia się, czy realizacja operacji wiąże się z wykorzystaniem lokalnych zasobów (pracy, surowców, dziedzictwa przyrodniczego lub kulturowego i innych). Skala oceny: 0-3 pkt.

W celu usprawnienia oceny wyboru operacji zostały opracowane karty oceny wniosków pn.: „**Kryteria wyboru**” stanowiące załączniki Nr 2A, 2B, 2C, 2D do Regulaminu Rady.

9.1.4. Minimalne wymagania niezbędne do wyboru projektów:

Ustalenie minimalnych wymagań pozwala na wybór projektów do realizacji pomimo przekroczenia limitów środków określonych w danych naborach. Projekty, które spełnią minimum wymagań, a nie mieszczą się w limicie środków określonych do zakontraktowania znajdą się na liście projektów oczekujących, ich realizacja będzie możliwa wówczas gdy w ramach limitu pozostaną wolne środki z oszczędności, wynikających ze zmniejszenia dofinansowania lub rezygnacji beneficjentów w trakcie rozpatrywania wniosków o dofinansowanie przez uprawnione podmioty (Samorząd Województwa, Agencja restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Dla poszczególnych działań minimalne wymagania kształtują się następująco:

- 1) działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”:
 - ♣ otrzymanie pozytywnej oceny „TAK” w zakresie „Kryteriów zgodności z LSR”,
 - ♣ otrzymanie co najmniej 10 pkt średniej arytmetycznej w zakresie oceny „Kryteriów wyboru operacji”,
- 2) działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”:
 - ♣ otrzymanie pozytywnej oceny „TAK” w zakresie „Kryteriów zgodności z LSR”,
 - ♣ otrzymanie co najmniej 16 pkt średniej arytmetycznej w wyniku oceny dokonanej na podstawie „Kryteriów wyboru operacji”,
- 3) działanie „Odnowa i rozwój wsi”,

- ♣ otrzymanie pozytywnej oceny „TAK” w zakresie „Kryteriów zgodności z LSR”,
 - ♣ otrzymanie co najmniej 9 pkt średniej arytmetycznej w wyniku oceny dokonanej na podstawie „Kryteriów wyboru operacji”
- 4) działanie „małe projekty”,
- ♣ otrzymanie pozytywnej oceny „TAK” w zakresie „Kryteriów zgodności z LSR”,
 - ♣ otrzymanie co najmniej 16 pkt średniej arytmetycznej w wyniku oceny dokonanej na podstawie „Kryteriów wyboru operacji”

9.2. Uczestnicy procesu wyboru operacji

9.2.1. Projektodawcy – przygotowują dokumentację aplikacyjną w postaci wniosku o przyznanie pomocy, przed złożeniem wniosku projektodawca otrzymuje wyczerpującą pomoc ze strony biura LGD w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o dofinansowanie operacji. Buro jedynie doradza a nie opracowuje wniosku za projektodawcę.

9.2.2. Biuro LGD po podjęciu decyzji przez Zarząd LGD – prowadzi nabór wniosków o przyznanie pomocy, nabór wniosków w ramach działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Odnowa i rozwój wsi, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz w ramach tzw. „Małych projektów” ogłaszany jest zgodnie opracowanym z harmonogramem naborów. W przypadku niewyczerpania w pierwszym naborze puli środków przeznaczonych na dane działanie w danym roku, LGD może ogłaszać kolejne nabory wniosków lub przeznaczyć niewykorzystaną część środków na kolejny rok.

W terminie, co najmniej 44 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia biegu terminu składania wniosków o przyznanie pomocy ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, LGD poprzez Biuro występuje do Samorządu Województwa (SW) z **wnioskiem** o podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania za jego pośrednictwem wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”. W terminie 24 dni przed dniem rozpoczęcia naboru wniosków o przyznanie pomocy Biuro przekazuje do Samorządu Województwa w formie elektronicznej następujące dokumenty:

- 1) wzór informacji o naborze, zawierający w szczególności:
 - a) termin składania wniosków o przyznanie pomocy:
 - nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni;

- który jednocześnie może się rozpocząć nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości informacji o naborze;
 - b) miejsce składania wniosków o przyznanie pomocy wraz z informacją o konieczności bezpośredniego złożenia wniosku;
 - c) miejsce udostępnienia, zamieszczenia:
 - wzoru formularza wniosku o przyznanie pomocy;
 - wykazu dokumentów niezbędnych do wyboru operacji przez LGD, a w części, gdy dokumenty te są sporządzane na formularzach również wzory tych formularzy;
 - kryteriów wyboru operacji przez LGD, określonych w LSR;
 - d) limit dostępnych środków;
- 2) wzór formularza wniosku o przyznanie pomocy;
 - 3) wykaz dokumentów niezbędnych do wyboru operacji przez LGD (w formie odrębnego dokumentu), a w przypadku, gdy dokumenty te są sporządzane na formularzach udostępnionych przez LGD również wzory tych formularzy;
 - 4) kryteria wyboru operacji przez LGD, które zostały określone w LSR (w formie odrębnego dokumentu),
 - 5) minimalne wymagania niezbędne do wyboru projektów.

Ogłoszenie o naborze wniosków Biuro podaje do publicznej wiadomości poprzez publikację ogłoszenia w siedzibie oraz na stronie internetowej LGD, a także w zwyczajowo przyjęty sposób na terenie każdej gminy (tablice ogłoszeń, wysyłka informacji do sołtysów, itp.).

LGD poprzez biuro zamieszcza na stronie internetowej oraz udostępnia w swojej siedzibie wzór formularza wniosku o przyznanie pomocy, wykaz dokumentów niezbędnych do wyboru operacji przez LGD, a w części, gdy dokumenty te są sporządzane na formularzach również wzory tych formularzy oraz kryteria wyboru operacji opracowane przez LGD, określone w LSR.

Biuro LGD przyjmuje wnioski od beneficjentów w swojej siedzibie w godzinach określonych w ogłoszeniu, nadając indywidualne oznaczenie sprawy.

Biuro przegląda wnioski i sporządza listę wniosków, które nie wpłynęły w terminie i listy wniosków, w których nie wskazano adresu Wnioskodawcy i nie ma możliwości ustalenia tego adresu.

Wnioski złożone w terminie i wnioski w których nie wskazano adresu Wnioskodawcy Biuro przekazuje Radzie do oceny pod względem zgodności z celami LSR oraz oceny wg kryteriów wyboru.

Biuro zapewnia obsługę techniczną Rady, nie później niż 21 dni po zakończeniu naboru, przygotowuje stosowne uchwały i listy.

Biuro, po dokonanej ocenie wniosków przez Radę, przekazuje wnioskodawcom listy ocenionych operacji, informując ich na piśmie o:

- 1) spełnieniu bądź niespełnianiu minimalnych wymagań niezbędnych do wyboru projektu — wskazując przyczyny;
- 2) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny kryteriów wyboru i miejscu na liście;
- 3) możliwości złożenia odwołania od wyników tej oceny do Rady, która rozpatruje odwołania i aktualizuje listę, zgodnie z procedurą opisaną w Regulaminie Rady.

„Biuro w terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy LGD przekazuje właściwemu podmiotowi wdrażającemu:

- 1) wnioski o przyznanie pomocy, które nie zostały złożone w terminie i miejscu wskazanym w ogłoszeniu wraz z ich listą;
- 2) listę wniosków, które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze.
- 3) wnioski o przyznanie pomocy, które zostały wybrane do finansowania w ramach LSR wraz z uchwałami w sprawie wyboru;
- 4) listę wniosków o przyznanie pomocy wybranych do realizacji w ramach LSR, na której wnioski zostały zamieszczone w kolejności według liczby uzyskanych punktów do limitu środków w danym naborze, a lista z ostatniego naboru zawiera informację o wnioskach mieszczących się w limicie 120% dostępnych środków,
- 5) wnioski o przyznanie pomocy, które nie zostały wybrane do finansowania w ramach LSR wraz z uchwałami w sprawie nie dokonania wyboru;
- 6) listę wniosków o przyznanie pomocy niewybranych do realizacji w ramach LSR ze wskazaniem zgodności bądź niezgodności z LSR i nie mieszczących się w limicie.

Poprzez właściwość podmiotu należy rozumieć:

- 1) Samorząd Województwa Lubuskiego z siedzibą w Zielonej Górze dla działań: Odnowa i rozwój wsi” oraz „Małe projekty”,

2) Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział Regionalny w Gorzowie Wlkp. dla działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Dla działań „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” Biuro przekazuje Samorządowi Województwa również:

1) listę wniosków, które nie zostały złożone w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze.

2) listę wniosków o przyznanie pomocy wybranych do realizacji w ramach LSR, na której wnioski zostały zamieszczone w kolejności według liczby uzyskanych punktów do limitu środków w danym naborze, a lista z ostatniego naboru zawiera informację o wnioskach mieszczących się w limicie 120% dostępnych środków,

3) listę wniosków o przyznanie pomocy niewybranych do realizacji w ramach LSR ze wskazaniem zgodności bądź niezgodności z LSR i nie mieszczących się w limicie.

Biuro po równocześnie zawiadamia na piśmie wnioskodawców o:

1) wybraniu operacji bądź niewybraniu operacji, wskazując przyczyny niewybrania,

2) liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru operacji i miejscu na liście operacji, które zostały wybrane, a w przypadku ostatniego naboru informuje, czy operacja mieści się w limicie 120% dostępnych środków,

3) możliwości złożenia wniosku o przyznanie pomocy bezpośrednio do podmiotu wdrażającego w przypadku wnioskodawcy, którego operacja nie została wybrana w działaniach „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz „Odnowa i rozwój wsi”.

Tabela: Terminy w naborach wniosków

Lp	Opis działania	Wykonawca	Terminy ilość dni	Razem ilość dni
1	Podjęcie decyzji o przystąpieniu do naboru wniosków	Zarząd LGD		
2	Przekazanie wniosku o naborze samorządowi województwa	Biuro LGD	44 dni przed naborem	Min. 44
3	Przekazanie dokumentów o naborze samorządowi województwa	Biuro LGD	24 dni przed naborem	
4	Publikacja ogłoszenia o naborze	Sam. Woj., Biuro LGD	14	

5	Składanie wniosków	Beneficjenci	30	
6	Ocena wniosków i podanie informacji o wynikach	Rada LGD	max 21	max 45
7	Wnoszenie odwołań	Beneficjenci	14	
8	Rozpatrywanie odwołań	Rada	max 7	
9	Podanie informacji o wyborze wniosków i przekazanie dokumentacji samorządowi woj.	Biuro	max 3	

Opracowanie własne – Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 lipca 2008r. z póź. zm.

9.2.3. Rada LGD – jako ciało decyzyjne LGD ma wyłączne uprawnienia do dokonywania oceny operacji pod względem zgodności operacji z LSR oraz według Kryteriów wyboru. **Tryb pracy Rady reguluje Regulamin Rady stanowiący załącznik Nr 4 do LSR.**

9.2.4. Samorząd Województwa/Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - weryfikują wnioski pod względem formalnym i merytorycznym sprawdzając poprawność wypełnienia, kompletność załączników, czy dany projekt nie otrzymał już dofinansowania ze środków publicznych oraz weryfikują merytorycznie.

9.3. Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji do sfinansowania

Zmiana kryteriów w żadnym wypadku nie jest możliwa od czasu ogłoszenia o naborze wniosków do czasu zakończenia procedury oceny operacji.

Kryteria uchwalane są przez Radę LGD i do jej wyłącznych kompetencji należy również zmiana kryteriów.

O zmianę kryteriów mogą wnioskować:

- Komisja Rewizyjna (po dokonaniu corocznej ewaluacji funkcjonowania LGD),
- członkowie LGD (w liczbie minimum 17 członków podpisanych pod wnioskiem),
- Zarząd LGD,
- Dyrektor Biura LGD
- potencjalni beneficjenci (w liczbie minimum 20)

Wniosek o zmianę kryteriów musi zawierać uzasadnienie.

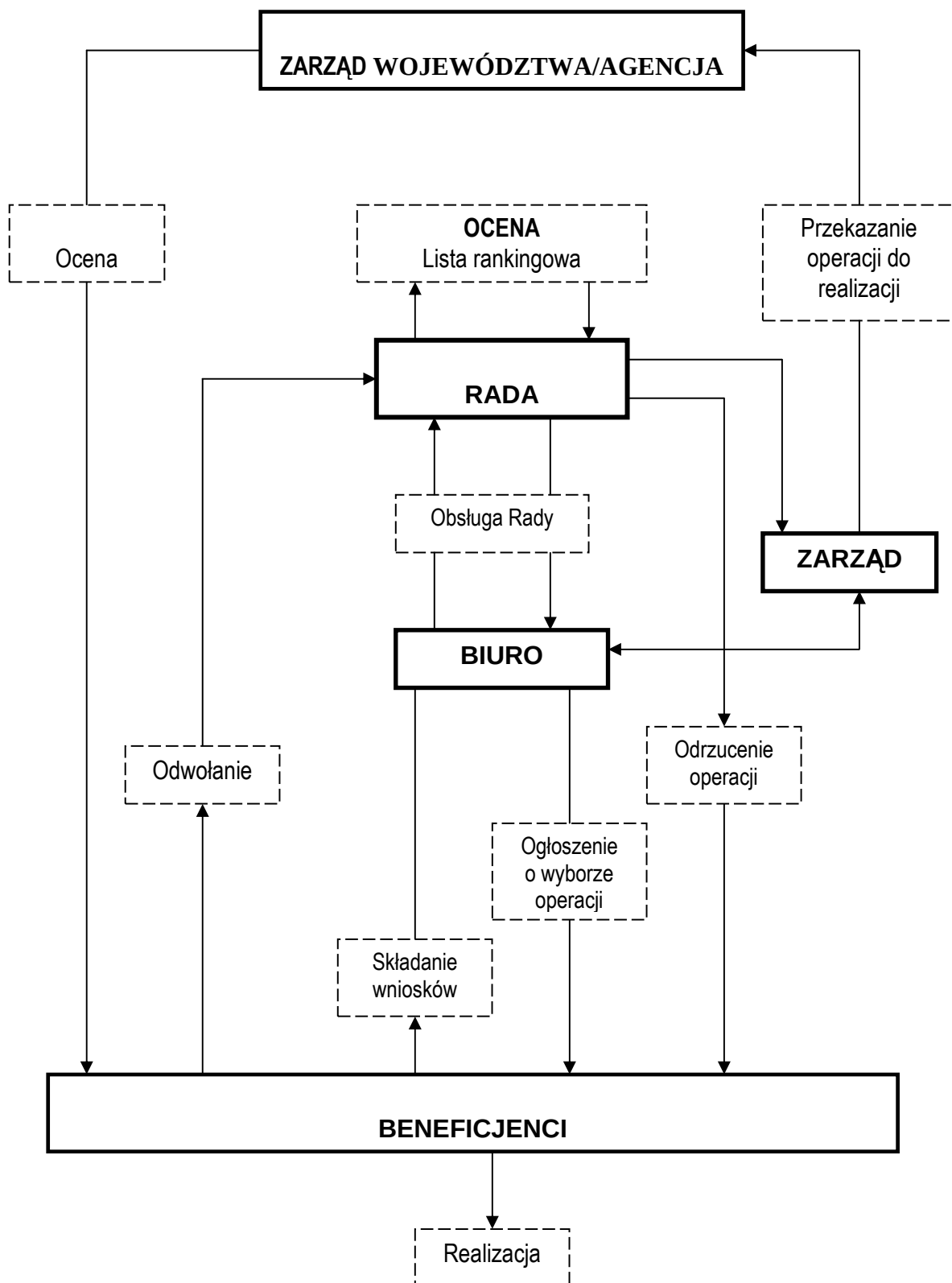
Zmiana kryteriów przez Radę LGD jest możliwa pod warunkiem ujęcia w powiadomieniu o porządku obrad Rady informacji o planowanej dyskusji i głosowaniu w tej kwestii.

Przyjęta zmiana kryteriów obowiązuje dopiero w przyszłych naborach i kolejnych naborach.

9.4. Wzory kart wyboru operacji stanowią załączniki Nr 1, 2A, 2B, 2C, 2D do Regulaminu Rady stanowiąc załącznik Nr 4 do LSR

9.5. Podział zadań przy wyborze operacji

Schemat 2 Przepływ decyzji przy wyborze operacji/projektów

Opracowanie własne

10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

10.1. Informacje ogólne

Przewidywany budżet Lokalnej Strategii Rozwoju w latach 2009-2015 został przygotowany w oparciu o analizę potrzeb wyrażonych przez mieszkańców w sondażu ankietowym przeprowadzonym przy wydatnej pomocy wójtów i burmistrzów z gmin objętych LGD Między Odrą a Bobrem. Wśród mieszkańców LGD bezpośrednio rozproszono 151 ankiet. Ankieta również była dostępna na stronie internetowej Gminy Zabór – inicjatora LGD (www.zabor.bazagmin.pl).

Z przeprowadzonej analizy wynika, że najczęściej oczekiwani mieszkańcy skupia się wokół przedsięwzięć kwalifikujących się do wsparcia w ramach działania 4.1.3 „Odnowa i rozwój wsi” oraz „Małe Projekty”. Po przygotowaniu symulacji budżetu Rada Stowarzyszenia podczas warsztatów strategicznych zdecydowała, że należy preferować przedsięwzięcia, które nie będą wymagały maksymalnego poziomu dofinansowania – co znajduje swoje odzwierciedlenie w kryteriach wyboru operacji.

Budżet zakłada również odpowiednie rozłożenie wydatkowania środków przeznaczonych na jej realizację przy założeniu, że koszty stopniowo wzrastają w latach 2009-2012, a następnie maleją w latach 2012-2015.

Takie rozłożenie wydatków uwarunkowane jest stopniowym wzrostem aktywności mieszkańców w aplikowaniu o dotacje. Sukcesywne nabywanie przez członków LGD umiejętności selekcji projektów i zarządzania rozwojem lokalnym spowoduje coraz sprawniejsze wdrażanie strategii i pozwoli również na sprawdzenie, czy przyjęte kryteria i procedury wyboru projektów są w pełni adekwatne do oczekiwań LGD, co ułatwi wprowadzenie niezbędnych modyfikacji. Dodatkowo należy założyć, że osiągnięcie pełnej efektywności pracy zatrudnionego personelu LGD wymagać będzie czasu i doświadczenia. Od roku 2012 zakłada się stopniowe „wygaszanie” działań wdrażanych w ramach LSR tak, aby wszystkie środki zostały zakontraktowane do końca 2013 roku, a lata 2014 i 2015 przeznaczone były już tylko na realizację podpisanych umów.

10.2. Zestawienie wyników i analiza ankiety

Ankietowani zostali podzieleni na cztery grupy odniesienia tworzące sektory:

- samorządów,
- stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych,

- przedsiębiorców,
- osób fizycznych.

Badanie ankietowe zakończyło się zwrotem 151 wypełnionych ankiet. Łącznie ankietowany mógł rozdysponować 10 pkt. Z iloczynu punktacji i ilości wypełnionych ankiet ankietowani rozdysponowali 1510 pkt pomiędzy działania związane z wdrażaniem LSR. Preferencje badanych kształtują się następująco:

• Odnowa i rozwój wsi	- 663 pkt,
• Małe projekty	- 484 pkt,
• Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	- 236 pkt,
• Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	- 127 pkt.

Wzór ankiety

ANKIETA - LEADER

Zarząd „Stowarzyszenia - Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem” (LGD) obejmującego swoim zasięgiem obszar gmin: Bobrowice, Bojadła, Czerwieńsk, Dąbie, Koisko, Nowogród Bobrzański, Sulechów, Świdnica, Trzebiechów, Zabór, Zielona Góra **uprzejmie prosi** przedstawicieli:

- 1) samorządów,
- 2) stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych,
- 3) przedsiębiorców,
- 4) osoby fizyczne

– posiadających siedzibę na obszarze działania LGD lub osoby zameldowane na obszarze działania LGD o wypełnienie tej ankiety i dostarczenie do: **Urząd Gminy Zabór, ul. Lipowa 15, 66-003 Zabór** lub przekazanie za pomocą poczty elektronicznej: c.slodnik@bazagmin.pl do 29 lutego 2008r. Ankieta w wersji elektronicznej jest dostępna na stronie: www.zabor.bazagmin.pl zakładka **Leader** – Lokalna Strategia Rozwoju.

Ankieta służy do opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD.

Uwaga! Dokładnie przeczytaj załącznik do ankiety i rozdysonuj 10 pkt pomiędzy działania, które twoim zdaniem spełnią twoje oczekiwania stawiane LGD.

L.p.	Opis działania	Ilość przyznanych pkt
1.	Małe projekty	
2.	Odnowa i rozwój wsi	
3.	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	
4.	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	

Metryczka:

1. Osoba wypełniająca ankietę reprezentuje sektor¹:

- ☐ samorządów,
☐ stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych,
☐ przedsiębiorców,
☐ osoby fizyczne.

2. Wiek osoby wypełniającej ankietę²: lat,

3. Data wypełnienia ankiety

¹ Właściwe zakreślić, w przypadku reprezentowania kilku sektorów proszę o wypełnienie odrębnych ankiet.

² Wpisać

Tabela 16 Wyniki badania ankietowego

L.p.	Działanie/Ankiety	Sektory badania ankietowego				Razem
		Samorządy	Stowarzyszenia, fundacje i organizacje społeczne	Przedsiębiorstwa	Osoby fizyczne	
		Ankiety – 84 szt	Ankiety – 23 szt	Ankiety – 14 szt	Ankiety – 30 szt	
		pkt	pkt	pkt	Pkt	
1	Małe projekty	278	98	21	93	484
2	Odnowa i rozwój wsi	423	80	32	128	663
3	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	87	30	72	47	236
4	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	58	22	15	32	127
5	Ogółem					1510

Opracowanie własne na podstawie ankiet

10.3 Budżet LGD

Budżet został opracowany zgodnie z założeniami §2 ust 1 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobów wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Tabela 17 Zestawienie liczby mieszkańców zameldowanych na stałe na terenie LGD, na dzień 31 grudnia 2006r.

Bobrowice	Dąbie	Kolsko	Bojadła	Czerwieńsk	Nowogród Bobrzański	Sulechów (wiejska)	Świdnica	Trzebiechów	Zabór	Zielona Góra	Razem
3169	5158	3285	3359	9486	9352	26291 8628	5816	3276	3511	16371	89074

Opracowanie własne: dane z GUS – stan na dzień 2006-12-31

A. Wdrażanie LSR (Działania 4.1.3. Różnicowanie ..., Odnowa ..., Tworzenie ..., Małe ...)	89074 mieszkańców x 116 zł. = 10 332 584,00 zł.
B Wdrażanie projektów współpracy (Działanie 4.2.1. Projekty współpracy)	89074 mieszkańców x 3 zł. = 267 222,00 zł.
F Funkcjonowanie LGD (Działanie 4.3.1. Koszty ..., Nabywanie ..., Aktywizacja ...)	89074 mieszkańców x 29 zł. = 2 583 146,00 zł.
S Suma środków (A + B + F)	Razem = 13 182 952,00 zł.
Koszty bieżące LGD (S x 15%)	13 182 952,00 zł. x 15% = 1 977 442,80 zł.

Załącznik nr 2: Limity środków na działania Osi 4

Lata realizacji LSR	4.1/413 - Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju							4.31 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, w tym:				Razem Oś 4
	operacje spełniające warunki przyznania pomocy dla działań:				małe projekty	Razem 4.1/413	4.21 Wdrażanie projektów współpracy	funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.31		
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi									
2008-2009	0,00	0,00	755 209,00	268 927,00	1 024 136,00	0,00	186 310,00	75 251,00	261 561,00		1 285 697,00	
2010	114 000,00	359 000,00	2 665 314,00	791 073,00	3 929 387,00	0,00	300 000,00	135 000,00	435 000,00		4 364 387,00	
2011	260 000,00		2 260 061,00	430 000,00	3 175 061,00	54 000,00	337 000,00	155 000,00	492 000,00		3 721 061,00	
2012	260 000,00		225 000,00	300 000,00	1 215 000,00	100 000,00	337 000,00	155 000,00	492 000,00		1 807 000,00	
2013	0,00		75 000,00	0,00	430 000,00	505 000,00	113 222,00	337 000,00	85 452,20	422 452,20	1 040 674,20	
2014	0,00	0,00		150 000,00	334 000,00	484 000,00	0,00	322 690,00	0,00	322 690,00	806 690,00	
2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	157 442,80	0,00	157 442,80	157 442,80	
2008-2015	634 000,00	884 000,00	6 130 584,00	2 684 000,00	10 332 584,00	267 222,00	1 977 442,80	605 703,20	2 583 146,00		13 182 952,00	

Załącznik nr 3: Harmonogram przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju

Lp.	Wyszczególnienie	2009				2010				2011				2012				2013				2014			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej					X							X				X								
2	Operacje spełniające warunki przyznania pomocy dla działania:																								
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw					X							X				X								
3	Odnowa i rozwój wsi					X											X								
4	małe projekty					X												X							

"STOWARZYSZENIE
-LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA
MIĘDZY ODRA I BOBREM"
66-003 Zabór, ul. Lipowa 1
NIP 973-09-27-240, REGON 080259454

Zdzisław Górc 31.01.2011r.
miejscowość i data

..... podpisy osób reprezentujących LGD

PREZES
Andrzej Bukowiecki

Tabela 20 Liczba projektów w realizacji celów w budżecie LSR

Cele ogólne	Zakładana liczba operacji/projektów, koszty kwalifikowane/ wartość	4.1.3. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	4.1.3. Odnowa i rozwój wsi	4.1.3. Tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw	4.1.3. Małe projekty	4.2.1. Projekty współpracy	4.3.1. Koszty bieżące LGD, Nabywanie umiejętności, Aktywizacja
Cel I Pobudzanie aktywności mieszkańców	Minimalna liczba	15	10	20	85	1	2 583 146,00
	Wartość	485 000	1 530 000	620 000	1 285 000	67 222,00	
Cel II Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby	Minimalna liczba	15	17	10	50	2	
	Wartość	485 000	2 620 584	310 000	771 000	100 000,00	
Cel III Zachowanie dziedzictwa lubuskiego i wiejskiej specyfiki obszaru	Minimalna liczba	2	10	3	35	2	
	Wartość	64 000	1 530 000	104 000	528 000	100 000,00	
Razem	Liczba razem	32	37	33	170	5	
	Wartość	1 034 000,00	5 680 584,00	1 034 000,00	2 584 000,00	267 222,00	
Ogółem wartość	13 182 952,00						

Opracowanie własne wg ustaleń Rady na warsztatach w dniu 2008-09-25

W tabeli przedstawiono symulacje wykorzystania środków przy realizacji poszczególnych celów LSR ze wskazaniem planowanej ilości projektów/operacji w zakresie kolejnych działań. Jednym z mierników realizacji celów LSR jest zakontraktowanie określonej liczby operacji/projektów, które są odzwierciedleniem przeprowadzonego badania ankietowego. Operacje/projekty zostały zaplanowane przy założeniu, że poziom dofinansowania będzie niższy niż max dopuszczony w PROW, a wartość operacji/projektów również będzie niższa niż maksymalna.

Założenia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21 Średnie wartości operacji/projektów

Wyszczególnienie	4.1.3. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	4.1.3. Odnowa i rozwój wsi	4.1.3. Tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw	4.1.3. Małe projekty	4.2.1. Projekty współpracy	4.3.1. Koszty bieżące LGD, Nabywanie umiejętności, Aktywizacja
Średni poziom dofinansowania operacji/projektu w %	45	60	45	65	100	
Średnia wartość dofinansowania operacji/projektu (koszty kwalifikowane) w zł	32 313	153 530	31 333	15 200	53 444	
Średnia wartość całkowita operacji/projektu w zł	71 806	255 883	69 629	23 385	53 444	

Opracowanie własne 2008r.

Tabela 20A Podział budżetu LGD wg celów i przedsięwzięć.

Cel ogólny	Budżet celów ogólnych (zł)	Przedsięwzięcie dotyczące działań	Ozn.	Budżet przedsięwzięć (zł)
I. Pobudzenie aktywności mieszkańców	6 193 584,00	1) Usług dla ludności	1.1.1	440 000,00
		2) Usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa	1.1.2	650 000,00
		1) Budowy, remontu i wyposażenia świetlic wiejskich	1.2.1	2 925 000,00
		2) Kształtowania obszaru o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców	1.2.2	520 000,00
		3) Remontu, budowy wyposażenia obiektów sportowych i rekreacyjnych	1.2.3	980 000,00
		1) Organizacji imprez integracyjnych lub, kulturalnych	1.3.1	354 584,00
		2) Organizacji imprez sportowych lub rekreacyjnych	1.3.2	170 000,00
		1) Organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym	1.4.1	90 000,00
		1) Zakupu sprzętu informatycznego i oprogramowania	1.5.1	50 000,00
		2) Instalacji internetu w świetlicach wiejskich	1.5.2	14 000,00
				6 193 584,00
II. Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru w oparciu o własne zasoby	2 112 000,00	1) Usług turystycznych	2.1.1	210 000,00
		1) Usług informatycznych związanych z turystyką oraz wydawanie publikacji turystycznych	2.2.1	280 000,00
		2) Budowy, remontu i wyposażenia oznakowania małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	2.2.2	1 600 000,00
		3) promowania, oznakowania, zachowania cennych obszarów przyrodniczych i krajobrazowych	2.2.3	22 000,00
				2 112 000,00
III. Zachowanie dziedzictwa lubuskiego i wiejskiej specyfiki obszaru	2 027 000,00	1) Promocji produktów i usług lokalnego dziedzictwa	3.1.1	125 000,00
		2) Budowy, adaptacji i wyposażenia obiektów do sprzedaży i wyrobu produktów tradycyjnych	3.1.2	48 000,00
		1) Odbudowy i renowacji obiektów zabytkowych	3.2.1	1 600 000,00
		2) Oznakowania obiektów zabytkowych	3.2.2	9 000,00
		1) Zachowania tradycji, zwyczajów, języka i obrzędów	3.3.1	190 000,00
		2) Zachowania tradycyjnych zawodów i rzemiosła	3.3.2	55 000,00
Razem				2 027 000,00
Łącznie	10 332 584,00			10 332 584,00

10.4. Procedura zmiany budżetu

W przypadku znaczących różnic między zapotrzebowaniem na środki zgłoszonym przez mieszkańców a zaplanowanym budżetem rocznym przewiduje się możliwość zmian w alokacji rocznej funduszy budżetu LGD, przy uwzględnieniu stosownych przepisów i możliwości finansowych Samorządu Województwa. Zmiany będą dokonywane na podstawie uchwały Zarządu po dokonaniu dogłębnej analizy wykonanej przez Biuro Stowarzyszenia i zaakceptowaniu tych zmian przez Radę Stowarzyszenia.

O zmianę budżetu mogą wnioskować:

- Komisja Rewizyjna (po dokonaniu corocznej ewaluacji funkcjonowania LGD),
- członkowie LGD (w liczbie minimum 17 członków podpisanych pod wnioskiem),
- Zarząd LGD,
- Dyrektor Biura LGD,
- potencjalni beneficjenci (w liczbie minimum 50)

Wniosek o zmianę budżetu musi zawierać uzasadnienie

11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Proces przygotowania LSR rozpoczął się po powołaniu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem. Zgodnie z zapisami Statutu Stowarzyszenia opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju jest zadaniem Zarządu Stowarzyszenia (§ 17 ust. 3 pkt 7 Statutu Stowarzyszenia). Członkowie Zarządu na spotkaniu w dniu 24 stycznia 2008r. rozważali różne warianty opracowania dokumentu od zlecenia na zewnątrz firmie doradczej do opracowania dokumentu własnymi siłami. Strategie zlecane na zewnątrz cechuje pewna specyfika. Są bardzo drogie i rzetelne albo tanie polegające na kopiowaniu dokumentu już wykonanego dla innego odbiorcy z niewielkim dostosowaniem do oczekiwań zlecniodawcy. Problemem są środki finansowe, których stowarzyszenie na etapie powoływania nie posiada. Składka członkowska jest niewielka, i z pewnością nie sfinansuje tak dużego wydatku. W takiej sytuacji Zarząd przyjął trzecie rozwiązanie, opracowanie strategii siłami specjalistów zatrudnionych w urzędach gmin należących do LGD za wynagrodzeniem płatnym po przyjęciu LSR przez Samorząd Województwa. Prace nad Strategią zostały zlecone dwom specjalistom: z Gminy Zabór Panu Czesławowi Słodnikowi i Gminy Nowogród Bobrzański Panu Wiesławowi Jendraszykowi. Wykonawcy opracowania podzielili między siebie zakres prac opracowując harmonogram.

Do przedstawienia **Charakterystyki LGD jako jednostki odpowiedzialnej za realizację LSR** – pkt 1 opracowania wykorzystano dokumenty założycielskie Stowarzyszenia LGD Między Odrą a Bobrem oraz doświadczenia i spostrzeżenia osób przygotowujących i prowadzących zebranie założycielskie. Opisanie Partnerów LGD, ich doświadczenia oraz kwalifikacji i doświadczenia członków Rady odbyło się przy bliskiej współpracy zainteresowanych w większości korespondencyjnie.

Definicję Obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności – pkt 2 opracowania sporządzono głównie w oparciu o Studia Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Gmin. Taki dokument jest w posiadaniu każdej gminy wchodzącej w skład LGD Między Odrą a Bobrem. Posłużono się również danymi z Ewidencji Ludności w gminach oraz danymi statystycznymi z GUS i Powiatowych Urzędów Pracy. Dane historyczne zostały zaczerpnięte z gminnych opracowań.

Dokonano analizy SWOT obszaru LGD oraz sformułowano wnioski.

Następny etap prac nad strategią polegał na sformułowaniu celów. Problemem tym zajęli się członkowie Rady i Zarządu Stowarzyszenia na warsztatach strategicznych w dniu 25 września 2008r. Pomocnym narzędziem w opracowaniu celów była ankieta, przeprowadzona wśród wszystkich partnerów LGD oraz radnych i sołtysów ze wszystkich gmin LGD oraz niektórych przedsiębiorców i osób fizycznych. Ankieta była również dostępna na stronie internetowej Gminy Zabór. Informację o możliwości wypełnienia ankiety i przesłania drogą elektroniczną zamieszczono w lokalnej prasie Życie Nad Odrą. Zebrane ankiety zostały poddane dogłębnej analizie w zbiorczym zestawieniu. Materiał ten służył członkom organu decyzyjnego i Zarządu podczas ustalenia podziału środków w budżecie na działania LGD dotyczące wdrażania LSR.

Członkowie Rady i Zarządu Stowarzyszenia w trakcie warsztatów wypracowali misję LGD Między Odrą a Bobrem – hasło odzwierciadlające specyfikę i dążenia LGD Między Odrą a Bobrem. Po burzliwej dyskusji Rada Stowarzyszenia również dokonała podziału środków na poszczególne działania w kolejnych latach.

Wydruk str. internetowej LGD z informacją o uruchomieniu Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego

[załoguj się](#) | [zarejestruj się](#)

[STRONA GŁÓWNA](#)
[AKTUALNOŚCI](#)
[STOWARZYSZENIE](#)
[DZIAŁALNOŚĆ](#)
[LEADER](#)
[BAZA WIEDZY](#)
[DANE KONTAKTOWE](#)
[GALERIA](#)
[DO POBRANIA](#)
[FORUM](#)
[LOGOWANIE](#)
[REJESTRACJA](#)

Szanowni Państwo

Strona LGD w budowie, niebawem pojawią się dokumenty Stowarzyszenia i aktualne informacje

PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY
06.10.2008
LGD uruchamia punkt informacyjno-konsultacyjny w sprawach dotyczących opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem. Dyżur eksperta od poniedziałku do piątku w Zaborze ul. Lipowa 15 pok. 13 w godz. 14.00 - 16.00.
Uwagi i propozycje do Projektu Lokalnej Strategii Rozwoju można składać również za pomocą oprogramowania (e-mail) w zakładce Dane kontaktowe > Kontakt

W między czasie została zbudowana i uruchomiona strona internetowa LGD www.miedzyodraabobrem.pl służąca do wymiany spostrzeżeń, przeprowadzania sondaży oraz funkcjonowania punktu informacyjno-konsultacyjnego. Punkt również prowadził swoją działalność poprzez dyżury eksperta w siedzibie LGD w Zaborze. Lokalna społeczność bezpośrednio w punkcie oraz drogą e-mailową (lgd@miedzyodraabobrem.pl) przekazywała swoje spostrzeżenia, które zostały rozpatrzone na kolejnym spotkaniu Zarządu Stowarzyszenia.

Zarząd na spotkaniu w dniu 4 listopada dokonał szczegółowej analizy Projektu Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Między Odrą a Bobrem oraz ustalił propozycję wynagrodzeń członków Rady i Zarządu.

Po dokonaniu weryfikacji Projekt Strategii wraz z załącznikami oraz projekt uchwały o wynagrodzeniach Członków Rady i Zarządu został przedstawiony do zatwierdzenia przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia w dniu 26 listopada 2008r. Walne Zebranie Członków Uchwałą Nr 8/08 z dnia 26 listopada przyjęło Lokalną Strategię Rozwoju Lokalnej grupy Działania Między Odrą a Bobrem.

12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Należy zakładać że realizacja strategii rozpocznie się od roku 2009. Strategia wdrażana będzie przez LGD działającą w formie Stowarzyszenia Między Odrą a Bobrem. Przewiduje się realizację co najmniej jednego naboru wniosków w ramach każdego działania w danym roku. Ogromne zainteresowanie, wynikające z przeprowadzonego badania ankietowego, działaniami „Odnowa i rozwój wsi” oraz „Małe Projekty” powoduje konieczność rozważenia dodatkowych naborów w danym roku. Nabór wniosków zostanie poprzedzony szerokim upowszechnieniem możliwości finansowania operacji w ramach LSR. Biuro LGD będzie animowało i aktywizowało mieszkańców do czynnego udziału we wdrażaniu LSR. Zostaną zorganizowane:

- 1) spotkania informacyjne dotyczące poszczególnych działań objętych LSR,
- 2) warsztaty dotycząc planowania projektów,
- 3) działania reklamowe oraz druk i kolportaż materiałów promocyjnych o możliwościach finansowania projektów.

Spotkania informacyjne organizowane będą w miejscach dostępnych dla wszystkich mieszkańców (tj. spotkania w każdej gminie, również w poszczególnych wsiach niebędących siedzibami gmin jeżeli zajdzie taka potrzeba). Planuje się organizację specjalnych spotkań dla poszczególnych grup potencjalnych beneficjentów – sektora społecznego, gospodarczego i publicznego. LGD prowadzić będzie również stronę internetową, służącą do bieżącej komunikacji z lokalną społecznością. LGD prowadzić będzie bazę liderów lokalnych. Biuro stanowić będzie dla mieszkańców źródło rzetelnej wiedzy o możliwościach i zasadach finansowania działań w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju, świadczącym nieodpłatnie następujące usługi dla mieszkańców:

- 1) informowanie o zasadach udziału we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 2) usługi doradcze związane z planowaniem projektów kwalifikujących się do wsparcia, usługi szkoleniowe, w zależności od potrzeb potencjalnych projektodawców.

Strategia została opracowana na lata 2009-2015 i na dzień dzisiejszy nie przewiduje się zmian celów założonych w LSR, w celu osiągnięcia zamierzonego efektu. Dopuszcza się możliwość zmian dotyczących celów w przypadku wystąpienia istotnych okoliczności mających wpływ na osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

W trakcie wdrażania LSR poddana ona będzie corocznej ewaluacji. Opis procedury zmiany:

- 1) celów i przedsięwzięć zamieszczono w pkt 4.2.
- 2) kryteriów wyboru operacji/projektów w pkt 9.3
- 3) budżetu w pkt 10.4.

Założenia dotyczące konstrukcji budżetu i wydatkowania środków zamieszono w pkt 10. Kompleksowa, zewnętrzna ocena wdrażania LSR zostanie dokonana w roku 2011.

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Ocena własna jak i wszystkie przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach strategii będą poddawane ocenie ex ante. Ta forma oceny polega na obowiązku sporządzenia analizy, każdej planowanej w ramach LSR operacji, zawierającej opis spodziewanych efektów przedsięwzięcia oraz ocenę tego przedsięwzięcia pod kątem jego wpływu na osiągnięcie celów zakładanych w LSR. Analiza ta będzie jednym z elementów dokumentacji danego przedsięwzięcia rozpatrywanej przez organ podejmujący decyzję o jego realizacji i będzie miała istotny wpływ na decyzję podjętą w tej sprawie.

Ewaluacja ex post będzie dokonywana w okresach rocznych, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego będzie ona polegać na przeanalizowaniu wszystkich zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym działań i operacji pod kątem określenia efektów tych przedsięwzięć, a także wpływu, jaki miała ich realizacja na osiągnięcie celów zakładanych w LSR. Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie tej ewaluacji będzie komisja rewizyjna. Część zadań związanych z tą formą ewaluacji komisja będzie mogła zlecić do wykonania ekspertom zewnętrznym. Wyniki ewaluacji komisja rewizyjna będzie zobowiązana przedstawić w formie raportu zawierającego następujące elementy:

- Wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich,
- Opis bezpośrednich efektów przedsięwzięć i porównanie ich z efektami, które były zakładane w fazie projektowania,
- Analizę dotyczącą wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów określonych w LSR,
- Wnioski w formie uwag i rekomendacji dotyczących zmian w sposobie funkcjonowania LGD, które zapewnią wyższą efektywność działania LGD i lepsze osiągnięcie celów zakładanych w LSR.

Raport powinien być przygotowany i przedstawiony do wiadomości Zarządu i członków LGD najpóźniej 14 dni przed terminem dorocznego Walnego Zebrania Członków, na którym będzie udzielane Zarządowi absolutorium za miniony rok. Treść raportu, będzie także podana do wiadomości publicznej. Przedstawiony przez komisję rewizyjną raport będzie przedmiotem dyskusji podczas Walnego Zebrania Członków, ze szczególnym uwzględnieniem zaproponowanych w raporcie zmian w sposobie

funkcjonowania LGD. Ewentualne decyzje w tej sprawie będą podejmowane w formie stosownej uchwały Walnego Zebrania Członków.

14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR

Zadaniem EFRROW, ustanowionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 1290/2005, jest promocja zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich we Wspólnocie, uzupełniająca politykę rynkową i politykę wspierania dochodów w ramach wspólnej polityki rolnej, politykę spójności. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005r. dotyczące wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich jest podstawą do Krajowego Planu Strategicznego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Instrumenty Programu zostały podzielone na osie, których realizacja ma przyczynić się do osiągnięcia następujących celów:

- poprawa konkurencyjności rolnictwa i leśnictwa poprzez wspieranie restrukturyzacji, rozwoju i innowacji;
- poprawy środowiska naturalnego i terenów wiejskich poprzez wspieranie gospodarowania gruntami;
- poprawy jakości życia na obszarach wiejskich oraz popierania różnicowania działalności gospodarczej.

W Strategii Rozwoju Kraju określono za najważniejsze dla rozwoju obszarów wiejskich priorytety:

- ludności i przedsiębiorczości;
- rynku pracy;
- środowiska i zasobów naturalnych;
- rozwoju gospodarczego;
- infrastruktury,
- kultury;
- zróżnicowania regionalnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady WE nr 1698/2005 z dn. 20 września 2005 roku w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich stwierdzono, że: „Polityka rozwoju obszarów wiejskich powinna towarzyszyć polityce wsparcia rynku i dochodów w ramach wspólnej polityki rolnej i uzupełniać je (...) Polityka rozwoju obszarów wiejskich powinna również uwzględniać cele polityki spójności gospodarczej i społecznej,

integrując również inne główne cele polityki poświęcone konkurencyjności i trwałemu rozwojowi. Poprawa konkurencyjności gospodarczej, spójności społecznej i dostępności przestrzennej regionu przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego oraz przy pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych.

Lokalna Strategia Rozwoju jest zgodna ze strategią wojewódzką, Lubuską Regionalną Strategią Innowacji, strategiami gmin i wieloletnimi planami inwestycyjnymi oraz wpisuje się w cele PROW na lata 2007-2013.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego (SRWL) zawiera 4 cele strategiczne, dwa z nich są zgodne z celami LGD Między Odrą a Bobrem, są to:

- Cel 3: Rozwój przedsiębiorczości
- Cel 4: Efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego

W ramach celu trzeciego (SRWL) LGD Między Odrą a Bobrem będzie realizować przedsięwzięcia dotyczące finansowych instrumentów wsparcia przedsiębiorstw na terenie LGD w formie dotacji. Sektor Rolny i Mikroprzedsiębiorczości będzie wspierany również przez lepszy dostęp do wyspecjalizowanych usług doradczych, rozwój sieci innowacji, promocję gospodarczą regionu. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego nastąpi m.in. przez poprawę dostępu do wiedzy i technologii informacyjno-komunikacyjnych, szczególnie na obszarach poza głównymi obszarami miejskimi.

Cel czwarty (SRWL) w LGD Między Odrą a Bobrem skupiał się będzie na realizacji przedsięwzięć w zakresie: wykorzystania potencjału turystycznego (dywersyfikacja ofert turystycznych, promocja). Atrakcyjność turystyczna regionu traktowana jest jako jedna z istotniejszych symulant trwałego rozwoju Województwa Lubuskiego. W ramach tego celu realizowane będą przedsięwzięcia w następujących obszarach tematycznych:

- wzmocnienie podstawowej infrastruktury obszarów o niższym potencjale rozwojowym (niwelowanie przestrzennych dysproporcji w rozwoju infrastruktury podstawowej zwłaszcza w relacji wieś – miasto,
- wzmocnienie tkanki społecznej na obszarach o niższym potencjale rozwojowym (poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej, zwłaszcza na obszarach wiejskich, wsparcie sektora pozarządowego i poprawa jakości życia mieszkańców wsi.

Ważnym elementem powiązań z gminnymi strategiami jest przedsiębiorczość i turystyka. Cele te występują niemalże w każdej gminnej strategii a zadania są priorytetami inwestycyjnymi gmin.

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju może również wykorzystywać do swojego rozwoju inne instrumenty wsparcia finansowego, w tym z PO „Infrastruktura i Środowisko”, PO „Innowacyjna Gospodarka”, PO „Kapitał Ludzki”, i innych (np. Mechanizmu Norweskiego). Fundusze te uwzględniają wsparcie rozwoju obszarów wiejskich w zakresie wynikającym z Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

Zakres wsparcia z innych źródeł finansowania, w tym z PROW 2007-2013 wynikał będzie z definicji beneficjenta, granicy administracyjnej, skali projektu oraz oświadczenia o wykorzystywaniu jednego źródła finansowania na realizację operacji.

Cele określone w LSR LGD Między Odrą a Bobrem są komplementarne do strategicznych dokumentów planistycznych europejskich, krajowych, regionalnych oraz doskonale wpisują się w realizację dokumentów strategicznych gmin objętych działaniem LGD.

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LGD

Zakłada się możliwość wykorzystania innych źródeł finansowania na działania zbieżne z celami LSR, w tym w szczególności:

- PROW dla Woj. Lubuskiego,
- LRPO na lata 2007-2013
- PO „Kapitał Ludzki”,
- inne dostępne środki finansowe (w tym ze źródeł organizacji pozarządowych wspierających inicjatywy wiejskie, jak np. Fundacja Wspomagania Wsi, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, itp.)

Planowane projekty zostaną wypracowane przez LGD po uporaniu się Zarządu z uruchomieniem działalności LGD oraz zatrudnieniu pracowników Biura.

LGD, po załamaniu się na poziomie województwa, planowanego projektu szerokopasmowego dostępu do internetu, może na swoim obszarze skutecznie przeprowadzić ten projekt korzystając ze środków LRPO na lata 2007-2013.

Przed nakładaniem się pomocy w ramach PROW i innych programów, LGD stosować będzie następujące mechanizmy zabezpieczające:

- każdy dokument przedstawiany do refundacji ze środków publicznych opisany będzie w sposób umożliwiający identyfikację dokładnych wartości finansowanych z danego źródła finansowania (w tym opatrzenie pieczęcią z opisem typu „Zrefundowano ze środków”,
- księgowość organizacji będzie prowadzona w sposób umożliwiający wyodrębnienie wszystkich wydatków refundowanych z różnych źródeł,
- przewiduje się prowadzenie osobnych subkont dla każdej pozyskanej dotacji,
- z każdą osobą zatrudnioną przez LGD zawarta zostanie umowa precyzująca zakres obowiązków i zadań, w której będzie wyraźnie wskazany program, na rzecz którego te zadania i obowiązki będą wykonywane oraz podana wysokość wynagrodzenia finansowanego ze środków tego programu,

- w przypadku finansowania pracy zatrudnianych pracowników z różnych źródeł w ramach danego etatu przewiduje się prowadzenie kart pracy, odpowiednio dla każdego programu, z którego refundowane będzie wynagrodzenie.

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Podczas opracowywania strategii w szczególności brano pod uwagę zgodność planowanych celów z zakładanymi celami w strategiach gmin. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że niemal we wszystkich strategiach gmin priorytetem rozwoju jest turystyka. Strategia LGD jest również spójna ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich dla Województwa Lubuskiego.

Samorząd Województwa Lubuskiego po wrześniowych (2008r.) zmianach przywiązuje większą wagę do integracji społeczno-gospodarczej województwa i wyrównania wewnętrznych dysproporcji rozwojowych między obszarami wiejskimi, a dużymi miastami (przesunięcie części środków na działania związane z możliwością inwestowania w wiejską infrastrukturę drogową).

Dysproporcje te wewnątrz regionu są znacznie większe niż pomiędzy poszczególnymi regionami w kraju. Część obszarów województwa jest silniej dotknięta problemami strukturalnymi, które wpływają na ich relatywnie niską atrakcyjność osiedleńczą i gospodarczą. Wynika to między innymi z niedostatecznego wyposażenia w obiekty lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, co skutkuje niską dostępnością usług publicznych. Większość obszarów wiejskich charakteryzuje się słabością strukturalną, która wynika nie tylko z ograniczonej dostępności infrastruktury, ale również niskiej aktywności samych mieszkańców.

W dokumentach planistycznych podkreśla się konieczność redukcji narastających dysproporcji w układzie miasto – wieś, w zakresie dostępności infrastruktury społecznej oraz poziomu aktywności mieszkańców, stąd też realizacja Programu Leader na obszarze LGD Między Odrą a Bobrem wpisuje się w politykę strategiczną województwa. Środkiem zmierzającym do poprawy spójności regionu będą inwestycje w rozwój lokalnej infrastruktury społecznej w tym: edukacyjnej, sportowej i kulturalnej, infrastruktury turystycznej, stwarzające możliwość poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego. Dla realizacji celów założonych w LSR konieczna jest poprawa infrastruktury technicznej wsi – w tym związanej z ochroną środowiska – na co gminy powinny otrzymać wsparcie z PROW dla Woj. Lubuskiego oraz z Lubuskiego Programu Operacyjnego. Oś Leader pozwoli na osiągnięcie zwiększonych efektów, umożliwi przezwyciężenie stagnacji społeczno-gospodarczej na terenach wiejskich,

będzie sprzyjać tworzeniu warunków dla pobudzenia i wspierania lokalnych inicjatyw społecznych i gospodarczych oraz rozwijania partnerstwa przy realizacji działań rozwojowych. LGD stanie się istotnym motorem w zwiększaniu aktywności społeczności lokalnej, a środki finansowe przeznaczone na realizację LSR pozwolą na wykorzystanie specyficznego potencjału lokalnego przy efektywnej współpracy pomiędzy sektorem publicznym, pozarządowym i gospodarczym.

17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach

1. Regulamin funkcjonowania LGD – Załącznik Nr 1.
2. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład Rady LGD – ciała decyzyjnego – Załącznik Nr 2.
3. Doświadczenie LGD i partnerów LGD w realizacji operacji – Załącznik Nr 3.
4. Regulamin Rady LGD – Załącznik Nr 4.
5. Dokumentacja fotograficzna obrad LGD – Załącznik Nr 5.
6. Zabytki obszaru LGD na akwarelach M. R. Jurgi – Załącznik Nr 6.